

Maš tednik

Krót

kulturno - politično glasilo

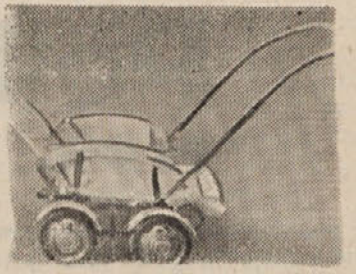
svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 11

V Celovcu, dne 12. marca 1953

Cena 1 šilling

Velika
izbira
nizke cene
Grüner
Celovec-Kigt.
Burggasse

„Preganjana“ – „Nepremagljiva“

(Misli ob dnevu kronanja papeža Pija XII. in ob 70-letnici škofa Rožmana)

Štiri bistvena znamenja našteva običajni nauk o Cerkvu Kristusovi: da je ena – v edinosti vere, zakramentov in poglavarja; da je sveta – v svetosti nauka, v sredstvih milosti, v brezštevilnih svetnikih; da je katoliška, t. j. vesoljna, obsegajoča vse čase in kraje; da je apostolska, po apostolih in njih naslednikih vodena.

Škof Gregorij Rožman piše v pismu, ki smo ga objavili v zadnji številki „Našega tednika“: „K (štirim) znamenjem prave Kristusove Cerkvu bi smeli dostaviti še peto: preganjana, morda še šesto: nepremagljiva, a to zadnje se bo popolno izkazalo šele v bodočnosti.“

Vsa cerkvena zgodovina je ena sama močočna, neovrgljiva priča za dejstvo, da je eden izmed bistvenih znakov Kristusove Cerkvu v tej časnosti ravno ta, da je preganjana. Božji ustanovitelj sam je to napovedal s prerokbo: „Če so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.“

Izpolnila se je ta prerokba v pretresljivo veliki meri že v apostolski dobi Cerkvu. In za tem je v neprestanih potokih tekla kri mučencev po vsem staroveškem svetu, posebno v deseterih velikih preganjanjih rimskih cesarjev od Nerona do Dioklecijana. Šele Konstantinova zmaga v znamenju križa je prinesla krščanstvu prvi večji odmor v toku in teku krvavih preganjanj.

Pa le prekmalu so se dvignili novi viharji preganjanj od strani neizprosnihi, nestrpnihi oblastnikov, kot zaščitnikov in podpornikov krivoverstva ali razkola. Tekom slednjega veka se je dvignil v znamenju polumeseca sfanatizirani, fatalistični mohamedanizem v krvavi boj zoper krščanski zapad. Prva stoletja novega veka pa stoji spet v znamenju nič manj krvavega in nasilnega boja raznoličnih versko-revolucionarnih gibanj in družabnih tvorb proti pravovernosti in enotnosti Cerkvu, katere odločilni temelj in steber je rimsko papeštvo.

In če je nastalo nekoliko premirja v evropskem zapadu, je izbruhnilo v večjih ali manjših izmerah krvavo preganjanje v tej ali oni misijonski deželi.

Okoli početka preteklega stoletja se je odigravala žaloihra francoske revolucije, ki je hotela iztrebiti Cerkev. Za njo je prišel Napoleon, ki je zatri cerkveno državo in poslal papeža v ujetništvo in pregnan-tvo. Proti koncu istega stoletja izbruhne v Nemčiji „kulturni boj“ in „železni kancler“ Bismark že misli, da bo zmaga njegova.

Mi pa smo postali sodobniki in priče naj-silnejšega, najobsežnejšega, najkrutejšega preganjanja Kristusove Cerkvu. Postali smo priče, v večji ali manjši meri celo tudi žrtve, tega preganjanja v „tisočletnem“ rajhu. Njegov „führer“ je o priliki napovedal in izpovedal o katoliški Cerkvu: „Ich werde sie zertreten wie eine Krötel!“ (Potepal jo bom kakor krastačo).

V neprimerno večjem obsegu pa se je razmahnilo in razpaslo krvavo in kruto preganjanje Kristusove Cerkvu latinskega in vzhodnega obreda v znamenju peterokrake zvezde, v imenu protikrščanskega komunizma ali še bolj odkrito sovražnega bojevitega brezboštva, pod nezaslišano krvavo diktaturo „velikega Stalina“ in manjših „Stalinov“ v državah za železno zaveso.

Pontifikat, vesoljno cerkveno nadpastirstvo, papeža Pija XII. stoji kakor morda nobeden pred njim v znamenju preganjanje Cerkvu. Noben papež pred njim ni nosil tako težo križa Kristusovega namestnika na zemlji, ni občutil tako veliko mero gorja in strahote, ki se je razlila nad katoliško duhovništvo in ljudstvo.

Ogrski kardinal v ječi. Jugoslovanski kardinal v internaciji. Poljski kardinal v

Pogreb v Moskvi

Po možganski kapi, ki je zadela po uradnem poročilu iz Moskve sovjetskega diktatorja Stalina v nedeljo, dne 1. marca, se Stalin ni več zavedel in je umrl zvečer v četrtek, dne 5. marca.

Na 2. strani poročamo, da je bila v naslednjih 24 urah že imenovana nova sovjetska vlada, istočasno pa so bile izvršene tudi važne spremembe v vrhovni upravi Sovjetske države.

Stalinovo truplo so prenesli v veliko dvorano palače delavske zveze. Na stebrihi dvorane so bili grbi 16 sovjetskih republik, na visokem odru pa je med palmami in cvetjem na rdečem žametnem ležala krsta s Stalinovim truplom.

Do ponedeljka so se nato vrstile množice ob Stalinovi krsti in se poslavljale od njega.

V ponedeljek ob 10. uri so se začele pogrebne slovesnosti. Ta čas so za 5 minut prekinili delo na vsem ozemlju Sovjetske zveze in v vseh podložniških državah. Preko Rdečega trga v Moskvi se je pomikal sprevod do Leninovega mavzoleja, kjer bo začasno počivalo Stalinovo truplo.

Pogreba so se udeležili vsi predsedniki vlad Sovjetske zveze in podložniških držav Evrope in Azije. Ob krsti je govoril naj-

preje novi predsednik vlade Sovjetske zveze, Georgij M. Malenkov. Ta je v svojem govoru poudaril, da se ne boji Sovjetska zveza nobenih notranjih in zunanjih sovražnikov. Jamstvo proti vsem sovražnikom je močna sovjetska rdeča vojska. Posebej pa je Malenkov poudaril željo Sovjetske zveze po miru, saj „hoče živeti Sovjetska zveze v miru z vsemi državami, tudi z onimi, ki imajo kapitalistično ureditev“.

Za njim je govoril prvi podpredsednik vlade Berija, ... je najprej poudarjal moč sovjetske vojske, nato pa je zagotovil, da bo Sovjetska zveza vedno tesneje povezana s svojimi zavezniki, s Kitajsko in z ljudskimi demokracijami. — Za njimi je govoril še Molotov, ki je slavil Stalina kot velikega vodja komunizma.

V torek so se sestali v Moskvi predsedniki vlad vseh „omunističnih“ držav Vzhodne Evrope in Azije. Posvetovali so se o mednarodnem položaju, ki je nastal v zvezi s Stalinovo smrtjo. Posvetovali so se tudi o smernicah, ki naj jih zavzame komunizem napram zapadnim državam. Končno so verjetno sklepali tudi o preorganizaciji informbiroja in o načinu dela komunističnih strank v demokracijah Zapadne Evrope in Amerike.

Državni zbor – 18. marca

Zveznemu kanclerju ing. Figlu, katerega je zvezni predsednik dr. Körner poveril sestavo nove avstrijske vlade, se rešitev te naloge še ni posrečila.

Avstrijska ljudska stranka se je medtem pogodila s skupino VdU za skupno delo in je nato skupne zahteve sporočila ing. Figlu. Ta se je sestel v ponedeljek z zastopniki socialistične stranke. Pogovor pa je bil brez uspeha kakor tudi ni bilo mogoče doseči sporazuma za sestavo nove vlade v torek. Socialisti še vedno odklanjajo koncentracijsko vlado, v kateri bi bile zastopane vse tri glavne avstrijske stranke in želijo vlado OeVP in SPOe, kjer bi imela vsaka stranka polovico ministrstev.

Iz Teherana, iz glavnega mesta Perzije, sta z družinama odpotovala „zaradi zdravljenja“ v inozemstvo brat perzijskega vladarja in pa šahova žena, cesarica Soraja.

Pred Aleksandrijo v Egiptu se je vsled močnega viharja potopil egiptovski iskalec min „Sollum“. Od 114 mož posadke jih je 52 utonilo.

ponižujoči nesvobodi. Bolgarski škof Bosilkov na smrt obsojen. Mnogo drugih škofov in tisoči duhovnikov kot „vojni zločinci“, „izdajalci“, „sovražniki ljudstva“, „špijoni“, „imperialistični agenti“, itd. itd. v ječah, v koncentracijskih taboriščih, v prisilnih delavnica, deportirani, internirani, ali pa vsaj v izvrševanju svojega poklica na v-e mogoče načine omejeni in ovirani. Milijoni vernega ljudstva oropani verske svobode in vrelcev verskega življenja. Zares: tihara, trojna krona na častitljivi glavi papeža Pija XII., s katero je bil kronan 12. marca 1939, je postala trikrat trnjeva krona!

V ožjem krogu cerkvenega življenja slovenskega naroda pa je najvidnejši in najčastitljivejši predstavnik preganjanje Cerkvu veliki naš koroški rojak, škof ljubljanski, dr. Gregorij Rožman, ki je obhajal v minulem tednu svoj sedemdesetletni rojstni in godovni dan. Obhaja ta svoj življenjski jubilej v pregnanstvu, v katerega ga je peljala božja roka, da zamore biti po vsem zapadnem svetu raztresenemu duhovništvu in ljudstvu svoje škofije učenik, vodnik in tolažnik. Tudi o njem velja slično isto, kar

Medtem pa so se sestali načelniki strankarskih skupin OeVP, SPOe in VdU. Sporazumeli so se, da sporočijo zveznemu predsedniku soglasno željo, naj ta skliče novi državni zbor na prvo sejo v sredo, dne 18. marca. Na tej seji bi izvolili predsedstvo novega državnega zbora.

Tito odpotoval v London

Na jugoslovanski vojni ladji „Galeb“ je odpotoval maršal Tito v London, kamor dospe v ponedeljek, dne 16. marca. Ko bo „Galeb“ priplul mimo otoka Malte, ga bodo od tam naprej do Londona spremljale britanske vojne ladje. — Maršala Tita spremljajo na njegovem uradnem obisku v London zunanji minister Koca Popović, nadalje Aleš Bebler, viceadmiral Josip Černež ter šef protokola v zun. ministrstvu dr. Smodlaka.

Londonska policija je ukrenila že vse potrebno, da zavaruje Tita pred vsakim morebitnim napadom med njegovim bivanjem v Veliki Britaniji.

smo rekli o Piju XII.: Noben vladika na prestolu ljubljanskih škofov ni bil deležen take mere trpljenja svojega vernega ljudstva, take „teže križa“ kot on. Naravnost preroško je geslo, ki si ga je izbral za svoje škofovanje: „crucis pondus“ — „Križa teža“. Uverjeni pa smo, da se bo na škofu Gregoriju v čudovito veliki meri uresničil tudi drugi del tega gesla: „crucis praemium“ — „križa plačilo“, in da bo slovenska zgodovina njega uvrstila med največje slovenske cerkvene kneze.

Papež Pij XII. in škof Gregorij bosta — to je neomajna naša vera — v isti meri, v kateri doživljata v svoji osebi in službi peto znamenje sv. Cerkvu kot „preganjanje“, deležna tudi njenega šestega znamenja: nepremagljiva, zmagovita, poveljana.

Vsi preganjalci Kristusove Cerkvu so šli v grob, brez upanja v vstajenje. Eden naj-silnejših je šel to pot ravno pretekle dni. Sveti Oče pa je molil za njegovo dušo. Naj bi ta molitev doprinesla naslednikom umrlega diktatorja luč spoznanja, da neomajno drži in stoji resnica božje besede: „Vrata peklena se ne bodo premagala!“

Jožef Viserjanovič Stalin
1879 – 5. 3. 1953 (USIS)

KRATKE VESTI

Koncem meseca februarja je bilo na Koroškem brezposelnih 23.017 oseb (19.677 moških in 3430 žensk), od katerih dobiva brezposelno podporo 21.792 oseb (18.842 moških in 2950 žensk). V mesecu februarju se je povečalo število brezposelnih za 159 oseb.

Novi jugoslovanski poslanik na Dunaju Dragomir Vučinič je pretekli petek obiskal v nastopni avdienci avstrijskega zunanjega ministra dr. Karla Gruberja in mu izročil poverilnice svoje vlade.

Z veljavnostjo z dnem 15. marca letos so znatno znižane prevozne postavke za ekspresno blago v teži od 1 do 5, 11 do 15 in 21 do 25 kg na vseh progah avstrijskih državnih in privatnih železnic.

Na južnem Tirolskem so določili za one deželne uradnike, ki znajo nemško, posebne doklade do 10.000 lir mesečno. — Kdaj bo napravila kaj podobnega koroška deželna vlada, oziroma koroški deželni glavar, ki je dobil slovenske glasove, „Brezvestnik“ še ni poročal.

Vrednost avstrijskega izvoza v letošnjem januarju je dosegla 817 milijonov šilingov in se je bistveno zmanjšala v primeri z lanskim januarjem. Vrednost letošnjega januarskega izvoza je najmanjša v zadnjih 18 mesecih.

Ameriški predsednik D. Eisenhower je imenoval bivšega zunanjega in vojnega ministra George-a Marshalla za svojega osebnega zastopnika pri slavnostih kronanja kraljice Elizabete II. meseca junija letos v Londonu.

Novi ameriški pooblaščenec za ameriško pomoč državam svobodnega sveta, Harold E. Stassen, je napovedal strogo nadzorstvo nad trgovanjem posameznih držav z vzhodnimi državami, da ne bi šla ameriška pomoč v komunistične države.

Na posvetovanju zastopnikov držav Montanske zveze (Schumanov načrt) je bilo sklenjeno, da bodo imele te države (Francija, Nemčija, Italija in Beneluks-države) enotno zunanjo politiko v bodoči Združeni Evropi.

Jugoslovanski poslanik v Združenih državah, Vladimir Popović, se je razgovarjal z ameriškim zunanjim ministrom o nadaljnih ameriških pomoči Jugoslaviji, ki potrebuje še pomoči zaradi posledic lanske suše.

Na danskem otoku Rönne je pristalo poljsko reakcijsko letalo sovjetskega tipa MIG. Letalec je prosil dansko vlado za pravico političnega begunstva, poljska vlada pa je zahtevala izročitev letala in letalca.

Britanski državni proračun predvideva 650 milijonov funtov (okrog 45 milijard šilingov), to je približno eno tretjino vseh izdatkov, v vojne namene. Britanska kopenska, zračna in pomorska vojska šteje okrog 1 milijon mož.

Politični teden

Po svetu . . .

Nastal je dogodek svetovno-političnega pomena, udarec usode, ki zadene sicer vsako bitje in ga je bilo pričakovati, čigar oznanilo pa je vendarle bilo tako nenadno in dramatično, da je ves svet za trenutek onemel ali vsaj globoko prisluhnil:

Stalin je umrl

Da je zelo star, je vedel vsak in da bo umrl, tudi. Toda mogel bi živeti še tudi dve desetletji in se nikdo ne bi čudil. Njegova nenadna smrt je presenečenje za ves svet. Bil je glava in srce svetovnega komunizma, neomejeni gospodar nad skoraj polovico človeštva. Prišla je žena-smrt s koso in premagala jeklenega moža s srpom. Nič protinaravnega. Človek, ki je do zadnjega zmagoval in ključoval vsem nasprotnim človeškim silam, je podlegel, ker je bil kot vsak drugi — zgolj človek. — Bil pa je človek, ki je svojo voljo uveljavil nad sto milijoni drugih ljudi, ki je poznal samo sovražnika in prijatelja in nekoristnega prijatelja je hitreje uničil kot nerodnega sovražnika. Potoki solz, krvi, žalosti in gorja so krvavi trni na grobovih, ki kitijo njegovo zmagoslavno cesto, na kateri je omagal in so njegovo štafeto prevzeli drugi, njegovi nasledniki. — Bil je krut in brezobziren pri doseganju svojih ciljev. Solze v očeh so pa danes tudi pri tistih, za katere in v katerih imenu se je ta človek boril, predvsem za dobrobit svojega naroda, za Ruse.

Dvomimo, da bo Stalin v zgodovini ruskega naroda imel kot komunist boljši spomin kot nacionalist. V dveh vojnah je Rusijo rešil pred razdelitvijo, z vsemi poštenimi in nepoštenimi sredstvi je ruskemu narodu skušal pridobivati večji ugled v svetu in dvigniti njegovo samozavest. To mu je v največji meri uspelo. Dal se je napraviti za pol-boga, da je narod imel v koga verovati in da je mogel prenesti velikanske žrtve in odpovedi, ki so bile potrebne, da je danes ruski narod ena od obeh prvih velesil na svetu.

Velikansko rusko „cesarstvo“, njegova gospodarska, vojaška in politična velemoč sta delo Stalina. Zgodovina bo sodila ali je materialni vzpon Sovjetske zveze in njegovih narodov opravičljiv z metodami, ki so bile sredstvo za doseg tega cilja.

Georgij Malenkov je naslednik

Tudi v komunističnem Kremlju je nedvomno že dolgo bilo v zraku vprašanje: kaj če poglavar umre? Vsa dolgovozna ugibanja po svetovnem tisku, kdo bo Stalinov naslednik, se zdijo danes, kot da so bila odveč. Že 24 ur po njegovi smrti je bil imenovan za njegovega naslednika Georgij Maksimovič Malenkov. V Sovjetski zvezi je nosilec vse oblasti komunistična partija, ki ima dva najvišja odbora: Politbiro in organizacijski biro. Člani obeh teh so združeni v centralnem komiteju. Vlado pa sestavljajo ljudje, ki izvirajo iz tega komiteja ali pa jih ta komite imenuje. Malenkov pa je bil zadnje leto Stalinov namestnik v vseh teh komitejih, medtem ko so bili drugi mogočnejši, kot n. pr. Molotov, Beria, Bulganin itd. člani samo enega ali dveh teh odborov. Iz tega dejstva je razvidno, da je bil Stalinov naslednik Malenkov izbran že prej, da utegne torej biti velika zmota računati, da bi moglo priti že zdaj do kakšnih obračunavanj ali celo notranjih preukcij glede Stalinovega nasledstva. Zgodovina sovjetskega boljševizma je pokazala, da osebne spremembe niso bistveno vplivale na strankino linijo in izvršene čistke je bilo v mednarodno političnih odnosih kaj malo občutiti. Voditelji so se med seboj pobijali, imeli pa so pred seboj iste politične cilje. Večinoma je bil lastni narod zadnji, ki je izvedel, kaj se je doma zgodilo. Zato so vsa prerokovanja v zapadnem svetu o vsakokratnih predstoječih notranjih revolucijah v Sovjetski zvezi bile neumestne in prenačljive. Sistem je še vedno ostal in ni mogoče videti vzrokov, zakaj tudi zdaj ne bi ostal.

Odmev po svetu je bil seveda močan in raznoličen. Najvažnejše je seveda, kakšne glasove je bilo slišati iz Amerike. Predsednik Eisenhower je zatrdil dvojje: ameriška politika se s spremembami v Kremlju ne bo spremenila, za svetovnimir ne bo za Ameriko nobena žrtve prevelika, če pa pri-

de do pogovorov s Sovjeti, potem bodo Amerikanci ravnali samo v soglasju s svojimi zavezniki in bodo od Sovjetov zahtevali jamstva, da bodo ti svoje morebitne obljube tudi izvršili. Številni zapadni državniki so se k novemu položaju izjavili v istem smislu, da je namreč trdna enotnost demokratičnega sveta potrebna danes še bolj kot kdajkoli prej. Onemogočiti je treba vsako presenečenje.

Nekateri diplomatski krogi menijo, da se bo Malenkov posvetil bolj vprašanem Srednjega Vzhoda in da bo tako Evropa ostala bolj na robu hladne vojne. Srednji Vzhod pomenijo pa Perzijo, spore med arabskimi državami in Izraelom, Turčijo z balkansko zvezo itd. To bi pomenilo, da si

Nova sovjetska vlada

Kakor je v političnem pregledu omenjeno, je bil že 24 ur po Stalinovi smrti imenovan njegov naslednik. Poleg imenovanja novega ministrskega predsednika pa je centralni komite sovjetske komunistične partije imenoval tudi ostale člane sovjetske vlade in pa predsednika države.

Za predsednika vlade je bil imenovan Georgij Malenkov, za podpredsednike pa so bili imenovani: Berija, Molotov, Bulganin in Kaganovič. Ti štirje tvorijo skupaj s predsednikom predsedstvo ministrskega sveta Sovjetske zveze. Za državnega predsednika je bil imenovan maršal Vorosilov.

Trije ministrski podpredsedniki vodijo še posamezna važna ministrstva in sicer: Berija je notranji minister, Molotov je zunanji, Bulganin pa vojni minister. Dosedanji zunanji minister Andrej Višinski je imenovan za prvega namestnika zunanjega ministra in za stalnega zastopnika Sovjetske zveze pri Združenih narodih. Namestnika zunanjega ministra sta še Malik in Kuznecov, namestnika vojnega ministra pa sta maršala Vasiljevski in Zukov. Dosedanji državni predsednik Švernik je postal predsednik osrednjega delavskega sveta Sovjetske zveze.

Georgij Maksimiljanovič Malenkov je bil rojen 8. januarja 1902. leta v sedanjem Čakalovu, takratnem Orenburgu na Uralu. Ob izbruhu revolucije leta 1917 je bil v srednji šoli in se je takoj pridružil rdeči armadi, eno leto pozneje pa je vstopil že v komunistično partijo in z dvajsetimi leti je bil že vodja političnega oddelka turkeštanske rdeče armade. Leta 1925 je postal osebni tajnik Stalinov, leta 1941 pa je postal član vsemogočnega političnega odbora komunistične stranke. Ko je leta 1948 nenadoma umrl njegov nasprotnik Zdanov, je postal Malenkov tajnik stranke. Ko se je ločil od prve žene, se je Malenkov poročil z neko igralko, ima dva otroka.

Lavrentij Pavlovič Berija je vsemogočni šef državne varnosti in vse varnostne službe ter vseh številnih prisilnih delavskih taborišč v Sibiriji in v ostalih krajih Sovjetske zveze. Berija je bil rojen 29. marca 1899 na Kavkazu v Georgiji in je postal že v šolskih letih in v carski dobi revolucionar.

Odmevi po svetu

Vse svetovno časopisje in vsi odločilni politiki sveta so ob smrti Stalinovi in ob prevzemu oblasti po Malenkovu in štirih podpredsednikih vlade v Sovjetski zvezi pisali in ugibali o posledicah teh dogodkov za svetovni mir. Samo nekaj teh glasov bomo navedli, saj vsi izvenijo v enem, da ni mogoče danes reči, kaj v Moskvi nameravajo in zato tudi ni mogoče predvidevati, kako se bodo dogodki razvijali.

„New York Times“ piše: „Edini pravi odgovor na vse je, da ostane Zapad enoten in močan in da so svobodni narodi pripravljene brez ozira na to, ali bo komunizem napadalen na zunaj ali pa bodo nastali spori v njegovi notranjosti.“

„New York Herald Tribune“: „Oboroževanje v Združenih državah in v svobodnem svetu ne sme niti za trenutek prenehati, predstavniki politike in vojske pa morajo biti vedno čuječi.“

„Washington Post“: Stalin je vladal tako, da je poveljeval onim mogočnikom, ki so vodili močno izgrajeno organizacijo komunistične stranke v Sovjetski zvezi. Verjetno bo novi sovjetski režim nekaj časa zaposlen sam s seboj, kar pa Zapada ne sme uspravati.“

bo ruska protijudovska politika skušala pridobiti še večjih simpatij med arabskim svetom. Znano pa je, da sta Jugoslavija in Izrael na kaj dobrih političnih nogah in Turčija in Jugoslavija prav tako. Zadnje vesti vedo povedati, da skuša Turčija v svojem novem položaju vršiti nekako posredniško vlogo do Izraela in da temu tudi Amerikanci ne bodo nenaklonjeni.

Eden v Ameriki

Angleški zunanji minister Eden je bil v Washingtonu, kjer je treba omeniti predvsem njegov sestanek z ameriškim zunanjim ministrom Dullesom. Pri angleško-amerikanskih razgovorih gre pač vedno za eno in isto: Angleži imajo pač nešteto gospodarskih in z njimi v zvezi političnih interesov na Daljnem vzhodu, kateri jim narokujejo obzirnejšo politiko do političnih nasprotnikov. Po poročilih pa je Dullesu le

uspelo doseči Edenovo soglasje v tem, da zapadne velesile ne bodo v kitajska ali njim prijazna pristanišča izvažale surovin in materiala, ki bi bil uporabljiv za kitajsko vojno industrijo. Na drugi strani pa je Eden dosegel, da Amerikanci na področju hladne vojne ne bodo napravili nobenega koraka, ne da bi se preje posvetovali z Angleži.

. . . in pri nas v Avstriji

Ko je bil znan izid zadnjih volitev, je bilo splošno prepričanje, da bo nova vlada hitro sestavljena in da bo tudi razdelitev posameznih ministrstev za obe vladni stranki lažja kakor pa je bila doslej. Do sedaj je bilo namreč razmerje pri razdelitvi ministrstev 5:4, to se pravi, da je imela Ljudska stranka 5 ministrstev, socialisti pa 4 ministrstva. Razen tega pa je imela vsaka stranka po dva državna tajnika. Po novem — tako so zahtevali socialisti na podlagi izida volitev — pa naj bi imela vsaka stranka polovico ministrstev.

Po letu 1949 je imela socialistična stranka poleg ministrstev za pravosodje, ki ga je prevzel pozneje strankarsko neopredeljen minister (ki pa je v resnici bližje socialistom), še tale ministrstva: notranje, socialno in pa ministrstvo za promet in za poddržavljena podjetja. To so pa ravno ona ministrstva, ki v državno-političnem življenju največ pomenijo. Notranjemu ministrstvu je podrejena policija in žandarmerija; ministrstvo za promet in poddržavljena podjetja upravlja vso važnejšo avstrijsko industrijo, vsa promet, podjetja, vse elektrarne in velja tako prav gotovo toliko kakor dvoje drugih ministrstev. Socialno ministrstvo pa je pristojno za vsa bolniška, rentna in brezposelna zavarovanja in upravlja sklad za zgradbo stanovanj in naselij.

Ministrstva, ki jih ima Ljudska stranka, so večinoma manj pomembna, kakor pa ona, ki jih ima socialistična stranka. Tako na primer zunanje in prosvetno ministrstvo. Finančno ministrstvo je sicer zelo važno, ker daje finančni minister denar za potrebe ostalih ministrstev, vendar pa si to ministrstvo ne bo moglo nikdar pridobiti preveč simpatij volivcev, ker ustanove tega ministrstva tudi predpisujejo in izterjujejo davke.

Sedaj pa zahtevajo socialisti še eno ministrstvo za sebe. Pri tem pravijo, da bi se zadovoljili tudi s tem, da bi ohranili vsa svoja dosedanja ministrstva, ustanovljena pa naj bi bilo novo ministrstvo za gradbo in obnovo, ki bi ga dobili socialisti.

Ljudska stranka kaže malo razumevanja za take zahteve socialistov. Saj bi to pomenilo, da ima socialistična stranka v resnici oblast v državi, ne bi pa imela odgovornosti. Odgovornost bi bila namreč na Ljudski stranki kakor doslej, ker ima Ljudska stranka kanclerja (predsednika vlade), socialistična pa samo podkanclerja (podpredsednika vlade).

Zato pa je Ljudska stranka predlagala, naj bi sprejeli v vlado še tretjo stranko, to je VdU in bi tako nastala koncentracijska vlada, ki bi obsegala vse stranke v parlamentu razen štirih komunističnih poslancev. Proti taki rešitvi pa so socialisti, ker bi s tem v vladi nehote postali spet manjšina in bi morali oni večkrat ugoditi Ljudski stranki, tako kakor je doslej Ljudska stranka navadno morala ugoditi socialistom.

Do 23. marca bi se moral sestati novi državni zbor, Ljudska stranka pa zahteva, naj se sestane že 18. marca. S tem hoče vplivati na socialiste, da bi preje pristali na predlog Ljudske stranke o koncentracijski vladi. Čas pa ne dopušča predolgega zavlačenja. Novi državni zbor mora najprej sprejeti državni proračun, ker velja dosedanji le do 31. maja. Ker pa mora proračun odobriti tudi zavezniški svet in ker ga ta prav gotovo ne bo odobril sporazumno, more stopiti proračun v veljavo šele 30 dni potem, ko ga je državni zbor sprejel. Zato bi moral biti sprejet proračun do konca aprila in tako ima za vso proračunsko razpravo državni zbor na razpolago komaj en dober mesec.

V kratkem se mora sestati tudi koroški deželni zbor, da izvoli deželnega glavarja in novo deželno vlado. Tu bo šlo verjetno lažje, kakor pri sestavi osrednje vlade, ker je že z zakonom odredeno, da morajo biti v vladi sorazmerno zastopane vse stranke. Zato se bodo vse tri dosedanje vladne stranke sporazumele na podlagi števila deželnih poslancev o razdelitvi mest v deželni vladi. Dosedanji deželni glavar Ferdinand Wedenig pa bi ostal glavar tudi še za prihodnja leta.

„Times“ piše: „Dokler je Stalin živel, je bilo mogoče reči: Ni vojne in ni miru! Kaj pa pride sedaj? Ni skoraj nobenega upanja, da bi postal komunizem manj napadalen in manj sovražen.“

Francoski „Figaro“ piše: „Nevarnost je v tem, če bi verovali, da mislijo novi oblastniki v Moskvi drugače kakor pa je mislil Stalin. Vsi verujejo v isto teorijo, strategijo in taktiko komunizma.“

Vatikanski „Osservatore Romano“ piše: „Stalinovo ime bo za vedno zvezano s tihim in velikim trpljenjem katoliške Cerkve. Pod njim so bile uničene in razrušene cvetoče skupnosti katoliškega življenja v Rusiji. Sledilo je trpljenje baltskih bratov ter nasilje nad romunskimi, bolgarskimi, madžarskimi, češkimi, slovaškimi, poljskimi katoličani in onimi v Vzhodni Aziji. Upajmo s papežem, da bodo novi sovjetski oblastniki našli spet pravo pot.“

Jugoslovanski časopisi presojujejo delo Stalinovo in bodoče delo njegovih naslednikov s stališča spora med sovjetskim in jugoslovanskim komunizmom. Komunistično časopisje ostalega sveta pa proslavlja delo Stalina in zatrjuje, da je njegova dediščina v trdnih in zanesljivih rokah.

Dne 2. marca je poteklo 14 let, odkar je bil leta 1939 kardinal Evgen Pacelli izvoljen za papeža ter si je privzel ime Pij XII. Dne 2. marca je poteklo 77 let od njegovega rojstva in dne 12. marca bo poteklo 14 let, ko je bil papež Pij XII. v cerkvi sv. Petra v Rimu slovesno kronan kot vrhovni poveljavatelj vesoljne katoliške Cerkve.

Od dneva, ko je bil izvoljen, je papež Pij XII. neprestano mislil, živel in delal samo za zagotovitev miru vsemu človeštvu, za zagotovitev osebne svobode vsem in vsakomur ter za zagotovitev svobode verojavnosti in svobode Cerkve.

Vsa smer njegovega delovanja je najlepše izražena v njegovih govorih. Dne 12. oktobra leta 1952 je pred 150.000 možmi na trgu sv. Petra v Rimu papež dejal:

„Danes ni ogroženo samo večno mesto, ampak ves svet. V minulih stoletjih je poizkušal sovražnik doseči duhovni, moralni in socialni razkroj skrivnostnega telesa Kristusovega. Danes pa je sovražnik povsod in stoji v sredini nas vseh. Sovražnik hoče gospodarstvo brez Boga, pravico brez Boga, politiko brez Boga. Sovražnik kvari svet s svojim časopisjem in z igrami ter prireditvami in ubija čut vsakega srca v fantih in dekletih ter ruši ljubezen med zakonci. Ta sovražnik podžiga sovražstvo med narodi, kar vodi do vojne...“

In v pismu z dne 15. dec. 1952 nadpastirjem vzhodnih cerkev, ki so združene z Rimom pravi papež:

Ob 14-letnem jubileju

„Cerkev ne stremi po posvetni oblasti in ne intrigira podtalno proti vladam, ampak utrjuje in jača temelje človeške družbe, da bi s tem pripomogla zagotoviti vsem narodom oni mir, ki ga vsi želijo in hočejo. Pri tem svojem delu pa je Cerkev ravno tako lastnina Vzhoda kakor Zap-

janstva in naravnih pravic vsakega človeškega bitja. Tudi zadnji v narodu mora imeti toliko, kolikor potrebuje za dostojno življenje.“

Pot do Boga ne vodi človeka skozi lakoto, revščino, socialne krivice in nasilje. Zato pa se bori sv. oče za svobodo oznanjeva-

OB ŠTIRINAJSTLETNEM JUBILEJU VLADANJA

papeža Pija XII.

KOROŠKI SLOVENCİ ISKRENO ČESTITAJO IN IZRAŽAJO
NAMESTNIKU KRISTUSOVEMU NA ZEMLJI
POPOLNO V DANOST

da, ni vezana na nobeno posebno kulturo, ampak je doma pri vseh, ki spoštujejo božje zapovedi“.

Pravi in trajni mir pa je možen samo takrat, ako bo zavladala socialna pravičnost in zato pravi papež v svojem radionagovoru na kristjane Indije dne 31. decembra 1952:

„Proti razkroju in brezboštvu pa nudite vladi socialne nauke Cerkve. Moč teh je v brezpogojnem spoštovanju dostoj-

nja besede božje, za svobodo delitve zakramentov in za svobodo krščanske vzgoje in pravi:

„Množice je mogoče brez Boga vladati samo z nasiljem. Ta resnica je veljala že vedno, toda noben rod je ni tako bridko občutil kakor sedanji.“ (Govor študentom rimske univerze dne 15. junija 1952).

Ker je katoliška Cerkev vesoljna, zato sv. oče z enako ljubeznijo vklepa v svoje srce vse narode. To se je pokazalo še prav

posebej pri letošnjem imenovanju novih kardinalov. Med temi smo dobili tudi mi Slovenci svojega zastopnika, ko je za katoliške južne Slovence bil imenovan za kardinala zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac. Ob tej priliki je sv. oče dne 12. januarja letos v konzistoriju dejal:

„Pri imenovanju novih kardinalov me je vodila misel, da naj bo kardinalski zbor živa slika celotne Cerkve. Katoliška Cerkev, katere središče je Sveta stolica, naj bi ne bila namreč nobeni narodnosti in nobenemu narodu tuja, ampak naj bo last vseh in za vse naj skrbi z enako ljubeznijo.“

Z imenovanjem nadškofa zagrebškega za kardinala nisem hotel pokazati nič drugega, kakor pokazati svojo naklonjenost do vsega njegovega naroda. Prav posebno pa sem hotel s tem imenovanjem izreči veliko zahvalo in globoko sočustvovanje vsem ljubljanim sinovom in hčerkam tega naroda za njih pogumno zadržanje, s katerim so v teh težkih časih vedno odkrito pokazali svojo katoliško vero.“

Bolj kakor kdajkoli preje mora danes v vsakem izmed nas postati živa stvarnost taka cerkvena politika, kakor jo s svojim delom vsak čas izpričuje papež Pij XII. Kdor se bori za zmago in kdor hoče zmago pravemu krščanstvu, se mora boriti najprej za uveljavljanje naravnih pogojev, ki omogočajo nato zmago krščanskih načel v vsem zasebnem in javnem življenju. In to je naloga nas vseh, ki pravimo, da smo kristjani in katoličani.

Was RADION wäscht wird wirklich weiss!

Kako so lagali?

Pred volitvami so poizkušali Brezvestnikarji in njim sorodni z vsemi mogočimi in nemogočimi lažmi prevariti poštene koroške Slovence in jih odvrniti od glasovanja za Krščansko demokratsko stranko. Laži so bile včasih najprej objavljene v ljubljanskem „Slovenskem poročevalcu“, nato pa jih je — ako laž le ni bila predebela — objavljala tudi celovški „Brezvestnik“. Zlasti so bile preračunane na občutljivost volivcev laži ob prihodu skupine slovenskih duhovnikov na Koroško. Takrat je zagnal silen krik laži „Brez-vestnik“ za njim pa „Slovenski poročevalec“, ki je kar videl, kako korakajo špijoni iz Mohorjeve hiše v škofijski dvorec krškega škofa.

V zvezi s tem pisanjem „Slovenskega poročevalca“ števil. 37 z dne 15. februarja t. l. nam je poslal krški škofijski ordinariat sledečo uradno izjavo:

1. Nikdar se ni razgovarjal škofijski ordinariat z dr. Tischlerjem in z ing. Murijem.

2. K razgovoru z dr. Miklavčičem: Res je obiskal omenjeni duhovnik krškega nadpastirja in je dejal, da prihaja zaradi ugotovitve, da duhovniki Ciril-metodijskega društva niso slabi duhovniki. Pri tem je pokazal tudi dovoljenje za maševanje („Celebret“), izdano od njegovega škofa. K temu pa moramo pripomniti, da je razen tega potrebno za maševanje še dovoljenje pristojnega škofa, v krški škofiji torej dovoljenje našega nadpastirja.

Naš nadpastir je dr. Miklavčič izjavil:

a) Ravna se samo po tem, kar so glede duhovniških združenj, ki jih ustanavljajo državne oblasti, ugotovili jugoslovanski škofje v svoji spomenici jugoslovanskemu državnemu poveljarju. Pri tem je ponovil naš nadpastir besede jugoslovanskih škofov, ki so tudi navedene v uradni okrožnici župnim uradom z dne 8. februarja t. l.

b) Gotovo ni moglo biti nikako priporočilo in je moralo skeptično vplivati na škofijsko oblast dejstvo, da je kakor izračunano vabil na pevске prireditve duhovnikov Ciril-metodijskega društva samo komunistični časopis „Slovenski vestnik“.

c) Upravičeno bi smeli pričakovati vsaj to, da se bo skupina duhovnikov iz tujih škofij in iz druge države kakorkoli javila pri tukajšnji pristojni višji cerkveni oblasti.

Na vse to je dr. Miklavčič odgovoril, da so bile ugotovitve jugoslovanskih škofov glede duhovniških društev v omenjeni spomenici prekljane. Seveda pa ta preklica ni bil objavljen. Naš nadpastir je nato odgovoril, da je za njega toliko časa veljavna ugotovitev jugoslovanskih škofov v omenjeni spomenici, dokler nima uradno nasprotnega obvestila.

Toliko o razgovoru dr. Miklavčiča z na-

šim nadpastirjem.

Vsekakor pa je dokaz vsaj nedostojnega zadržanja „Slovenskega poročevalca“ in „Slov. vestnika“, ko zaničljivo pišeta, da se je naš nadpastir „opravičil“.

Dovoljenja za maševanje duhovniki niso dobili, tudi ne za one kraje krške škofije, kjer ne prebivajo Slovenci. Dr. Miklavčič je le vprašal, če bi smelo 22 duhovnikov pred svojim predčasnim odhodom obiskati vsaj Gospo Sveto, česar seveda naš nadpastir ni odklonil.

Zaradi namernega zavijanja besed našega nadpastirja pa v bodoče naš nadpastir duhovnikov omenjenega duhovniškega društva ne bo mogel več sprejeti. V kolikor pa jih bo sprejel, jih bo mogel sprejeti sa-

mo ob navzočnosti verodostojnih prič.“

Vsem bralcem „Našega tednika“ priporočamo, naj preberejo še enkrat prednjo izjavo škofijskega ordinariata v Celovcu in naj jo primerjajo z zavijanji resnice in z lažmi Brez-vestnika.

Slovenstvo

Naše stališče smo ponovno naglasili. Za nas živita na Koroškem dva naroda — Nemci in Slovenci. Vmesnih narodov v deželi ni, pa naj jih razni uradni ukrepi naštevajo pol ali cel ducat. Večja ali manjša zavednost ni krivda in ne zasluga posameznika, marveč sad vladajočih političnih in gospodarskih razmer v deželi. Ponovno smo povedali, da so tudi nezavedni Slovenci — Slovenci in to tudi tedaj, če tega ne bi hoteli priznati ali se celo izjavili proti. Narodna pripadnost ni sad volje posamezni-

ka, marveč se vsak posameznik v narod narodi brez svoje osebne krivde ali brez svoje osebne zasluge.

Če „Brez-vestnikarji“ v naših objavah ne znajo brati stavkov, marveč se trgajo za besede, je to njihova stvar. Pač pa se v vprašanju slovenstva ne pustimo poučevati od „tovarišev“, ki so za skledo osebne udobja predali svoje slovenstvo v roke nemške stranke, pa naj so to storili tudi po navodilih od drugod.

PREGOVORI

Vprašaj kovača, kako se kuje železo.

Kdor noče, kadar bi mogel, ne more, kadar bi hotel.

Polna čaša — naša poguba.

Še norec se izogiba pijanca.

J. S. Baar — Al. Nemeč:

ZEMLJA IN LJUDJE

ROMAN

(Osmo nadaljevanje)

„Fant,“ se je razvnel gospodar, „ti odgovarjaš na to, kakor da bi moral z menoj na Čiževo, to je vendar gospod svetnik in Pragal!“

„No, in kaj za to?“ se je začudil Cimbura. „Če bi bil sam cesar, ga popeljem tako kot vas ali vašo gospodinjo. Vrški Dvorčak je peljal iz Hlubok do Tžeuně samega ruskega carja in je to dobro opravil. Moja skrb so konji, voz in cesta, ne ta, ki sedi na vozu.“

„Tako je,“ je pomislil Kovanda, toda z besedo ni dal prav Cimburi, ker se ni spodobilo, da bi hlapec poučeval gospodarja.

„Ali poznaš pot v Prago?“ ga je vprašal, kot da prejšnjega ne bi bil slišal.

„Poznam! Dvakrat sem po njej korakal kot vojak. Iz Piska gre na Mirovice, Milin in na Dobriš. V Dobrišu imamo večji del poti že za sabo. Tam je treba ostati čez noč ali pa konjem dati vsaj dve uri počitka in jih dobro nakrmiti. Z Dobriša drži pot čez Mnišek, Zbraslav in Zlichov v Prago.“

„Kaj pa Prago? V Pragi se spoznaš?“

„Kako se ne bi spoznal? Več kot leto dni smo ležali v Oujezdi. Vprašajte me, skušajte!“

„Ali veš, kje je gostilna pri Zlati goski?“

„Tega da ne bi vedel? Na Konjskem trgu je ali, kakor sedaj pravijo, na Svetovaclavskem trgu. To je velika vozarska gostilna, praški dom pišeških voznikov. Tja sem jih hodil spravevat o pišeškem kraju in se menit z domačini.“

„In veš, kje je gubernij?“ je dalje tipal Kovanda svojega hlapca.

Ne, tega pa Cimbura ni vedel.

„Končno!“ se je zmagoslavno oddahnil in razveselil Kovanda, ker je hlapec vendarle podlegel.

„To je že na Mali strani. Moraš čez Kamniti most, čez tistega, na katerem je kip tvojega zavetnika. Tam povprašaj. Vsak otrok ti bo pokazal pot. Tja zapelješ gospoda gubernialnega svetnika. Tam počakaš nanj, da mine zasedanje na sodišču, in potem ga boš vozil po Pragi, kamor ti bo naročal. Praga,

drugi sinko, ni Hradišče. Kar je Hradišče proti Pisku, to je Pisek proti Pragi. Kakor je v Pisku na šentožbaltovem semnju, tako je v Pragi vse leto. Vem, da si dober voznik, zato se ne bojim zate, ne za konje,“ je spravljivo resno končal svoj pouk. Cimbura je mirno in spoštljivo poslušal, kakor se spodobi za hlapca, da ne bi nič preslišal, nič pozabil in si vse dobro vtisnil v spomin. Šele ko je gospodar končal, je Cimbura slovesno dejal:

„Po moji krivdi se nesreča ne bo zgodila. O tem ste, stric, lahko prepričani in se smete zanesti name.“

„Jutri bodo konji počivali, po jutrišnjem pa se odpelješ. Za konje vzameš ovsu za ves teden, zato ker je v Pragi nekrščansko drago. Zate, za mitnino in mostnino in za vse drugo bo poskrbel gospod svetnik. Pa vseeno ne hodi brez denarja z doma, da ne boš v zadregi, če se kaj primeri.“

Kovanda mu ni ponudil denarja, ker je dobro poznal Cimburovo varčnost in vedel za njegove prihranke. Vedel je tudi za njegov sklep, da ne bo prosil in zahteval plače vnaprej, temveč šele po končanem delu.

Kmet je končal. Cimbura je obstal na mestu, čeprav bi moral takoj oditi in to povedati konjem ter začeti s pripravami. „Ali bi še rad kaj vprašal?“

„Da, gospodar, uganili ste. Govorili ste o konjih, o poti in meni. Za vse ste poskrbeli, ničesar niste pozabili. Lepo ste me na vse opozorili — toda na nekaj — na voz ste pozabili. In tako ne vem, kateri voz naj pripravim in namažem. Morda koleselj?“

Kmet se je gromko zasmel. Ko se je pomiril, se je udaril po prsni in rekel:

„Saj res, Cimbura! Vidiš, kako sem pozabljen. V našem koleslju se gospod gubernijski svetnik ne bi peljal. Ta je zanj premečki. Sram bi ga bilo v Pisku in na poti. Ker ima povsod znanec, posebno v Dobrišu, kjer bosta morda prenočevala, in še bolj bi ga bilo sram v Pragi.“

„Zakaj bi ga bilo sram? Namazal bom koleselj, ga umil in v reki skrtačil kot, kadar grem v Putim po gospoda, da prinese bolniku popotnico.“

„No, da, so pač tako visoki, le za grešno telo skrbiljivi ljudje, da jim od sramu rdijo lica, če se vozijo v koleslju. Gospod svetnik ima kočijo, lep, udoben kočijaški voz. Velik je kakor kapelica in ves v steklu kakor naša omarica v kotu, v kateri je Svetogorska Mati božja. Po jutrišnjem zjutraj poženeš konje v Pisek in tam jih vprežeš v kočijo.“

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Slovincem iz Celovca in okolice

Ne premišljuje več, kam boste šli v nedeljo, dne 22. marca popoldne. Ste se že odločili! — Vsi na igro, ki jo priredi celovška igralska družina ob 1/23. popoldne v Kolpingovem domu v Celovcu. Finžgarjeva igra „RAZVALINA ŽIVLJENJA“ je ena najlepših ljudskih iger. — Pridite vsi, ne bo Vam žal.

Nekoč je bilo jezero . . .

Nekoč je bilo jezero, tako se prične vsaka pravljica. Pa ni bilo v pravljici deželi samo eno jezero, bilo je več jezer, ki so bila kakor biseri v pravljici deželi. Toda eno jezero je bilo posebno veliko in na obali tega jezera je bilo glavno mesto pravljicne dežele.

Prebivalci te pravljicne dežele so bili dveh narodnosti in malo nad velikim jezerom je bila meja med obema narodnostima, med katerima je prišlo večkrat do sporov, ker so tudi v tej pravljicni deželi odrekli močnejši pravice manjšim. Prebivalci vsake in še posebej manjše narodnosti pa so živeli med seboj v miru, ljubezni in slogi.

To pa je bilo odveč zlodeju, ki se je naselil v krasni palači ob obali sinjega jezera in je tam koval svoje načrte, kako bi zasejal razdor med prebivalce manjšine pravljicne dežele.

Je zlodej premišljeval in si je izmislil: Najel si bom tiskarno, v tiskarni so tiskarski stroji in iz teh strojev bom pošiljal v svet vesti. Pošiljal bom knjige in časopise. V teh knjigah, v teh časopisih in v letakih pa bo neresnica prekrila resnico in ljudje bodo verovali lažem.

In je šel in je storil tako. In deželo so preplavili časopisi in preplavili so jih letaki iz izdaje novega silnega mojstra, mojstra vseh laži. Ko so ljudje dobili te časopise in te letake, so osupli brali, zmajevali so z glavami in niso mogli verjeti. Brali so v teh časopisih in v teh letakih o svojih rojakih grozne stvari. Niso mogli verjeti, da so med njimi živeli mirno toliko let taki pokvarjenici, ne da bi oni to opazili. Ne, saj kaj takega ni mogoče. Spet so ljudje brali, še so zmajevali z glavami in niso verjeli.

Kakor pa se telo polagoma navadi tudi strupa in otopi, tako je tudi strup laži v zlodejevih časopisih in letakih le vplival na nekatere maloštevilne. Večina pa je le spregledala in je zavračala laži. Toda zlodej ni odnehal. Najel je ljudi in ti so do-

„Oprostite mi, očka, toda na to pot v Prago me ne silite. V Prago ne grem.“

Kovanda se je strme zagledal vanj.

„Nikakor ne morem iti s popolnoma neznanim vozom. Vi ga že poznate. Sedeli ste v njem. Jaz pa ne vem, kje ima zavoro in če je dobra. Ne vem, kako dolgo ima oje, kakšna je na njem vaga, ne vem, kakšna so kolesa, kako dolge naj pustim konjema štrange, ne vem, ali se obrača na dolgo ali na kratko.“

„Prav imaš, prav imaš!“ je soglašal kmet in se spomnil, da je tudi on moral vsakokrat štrange prevezovati, premnogokrat med potjo stopiti s kozla, kdaj pa kdaj v kaki vasi iskati kolarja in kovača. „Tak, pojdi v Pisek, idi še danes ali jutri zarana in si oglej kočijo. Stoji na zadnjem dvorišču, v kolnici, pogrnjena s plahto.“

„Ne tako, stric. Če moram iti, mora kočija sem, v Hradišče k nam na dvor. Tu jo pred vašimi očmi razdenem in znova zložim, namažem in uredim. Seno navežem in ovsu namerim, pripravim kolomaz in vi mi boste povedali, kje naj vse to na vozu spravim. Najprej in najbolj potrebujem vaših nasvetov. Vi mi boste vse pokazali, povedali.“

„Tedaj pa vrzi komat na Dobraka,“ je skoraj jezno ukazal Kovanda in se je šel v sobo obuvat. Potem je skočil na konja in, udobno kadeč pipo, jahal proti Pisku.

Že pod noč je pripeljal kočijo iz Piska. Kočija je bobnela in ropotala po vijugasti vaški cesti, da se je Dobrak med potjo venomer oziral, kaj neki vleče za sabo. Tudi ljudje so preplašeno pribežali iz hiš. Mislili so, da nič drugega ne peljejo — Bog nas varuj — kakor brizgalnico.

Cimbura je izpregel Dobraka in se vrnil k vozu. Tlesknil je z rokami in se začudil.

„A, to je ta čudovita barka!“

Videl je sicer po mestih kočije, toda vse so bile že lažje, novejšje kakor ta staromodni, inventarni kos češkega kraljevskega gubernija. V sredi med prednjim in zadnjim delom so se kakor dva obroča napenjala mogočna kožnata peresa, na njih pa je na starih močnih jermenih visela velika steklena skrinja, udobno opremljena z mehkiimi in prožnimi sedeži. Skrinja je imela na vrhu ograjeno galerijo v obliki krone, kjer je bil prostor za prtljago. Za njo pa je bil med zadnjimi kolesi prostor za lakaja.

To noč je gosposka kočija hočeš nočeš morala prebiti v Kovandovi kolnici med kmečkimi vozovi. Toda zgodaj zjutraj jo je Cimbura izvlekel na sonce in jo podrobno in večje pre-

Pri nas na Koroškem

bivali od mojstra laži velike vsote denarja. Izdajati so začeli časopis, ki so ga širili po svojih plačanih agentih povsod med mirne prebivalce pravljicne dežele. V tem časopisu so s svojimi prikrojenimi in zlaganimi poročili sejali razdor. Zlodej se je pa smejal v svoji palači ob sinjem jezeru. Časopisu pa, ki je te laži širil, so rekli prebivalci pravljicne dežele „Brezvestnik“ in mu je to ime ostalo do današnjega dne.

GORENCE

Gripa razsaja. Doslej je našo farno dobri Bog še kar milostno varoval. Že leta ni bilo hujših nesreč in preizkušenj. Kolikokrat beremo, da je zdaj tu zdaj tam ogenj uničil hišo ali celo vas, mi pa smo bili na priprošnjo sv. Florijana zdaj že dolgo let obvarovani tudi pred to nesrečo. Tudi posebnih nalezljivih boleznih ni bilo v fari po prvi svetovni vojni. Po prvi svetovni vojni je razsajala v fari težka gripa, ki je zahtevala tudi par desetih smrtnih žrtev. Doslej smo imeli mir pred to boleznijo. V prvih tednih meseca februarja nas je pa spet obiskala huda gripa. Poročila pravijo, da je dospela iz Nemčije in Anglije v naše kraje. V nekaj tednih je zajela vso farno, tako da po nekaterih hišah vsi ležijo. Zelo redke so hiše, kamor še ni vdrila ta strahotna bolezen. Hvala Bogu, da doslej še ni zahtevala smrtnih žrtev.

Lansko leto smo se pohvalili, da je smrt zelo milo ravnala z nami. Saj sta v celem letu umrli samo dve odrasli osebi. Letos pa kaže, da bo smrt imela vsekakor bolj

CENEJSI SMO

Molino, 140 cm širok 15,80 — Posteljina, rožasta 17,60 — brisače, barvaste 8.— — brisače, za posodo 5,50 — Moške delovne hlače, zelo močne 79.— — hlače za dečke v vseh velikostih od 5. 45.—

ROLF KASSIG

Celovec — Klagenfurt, Benediktiner Platz 7

bogato žetev. Na svečnico je umrla Marija Klepernik, p. d. Hartlnova Micka. Deset dni navrh pa je prišla božja poslanka po 77 let staro Jožefo Burger, p. d. Štamčevco Zefo. Rajno Zefo je mučila zadnja leta sem težka vodenica in z njo združena nahuha. Mučni boleznini je rajna zelo trdovratno kljubovala vse do letošnje zime. Ob obilni udeležbi bližnjih in daljnih sorodnikov, prijateljev in faranov smo jo pokopali na

gledal.

Prijel je za vsako kolo in ga potresel, pogledal je v njem vsako šprinklo, če se ne maje v glavi ali v platišču. Otupal šine, poklepal popravke in sklepe na vozu, poskusil zavore, ni mu ušel noben vijak, ni spregledal nobenega žeblička. Tu pa tam je udaril s kladivcem in s kleščami nategnil, kar je pustilo ali se odvilo. V svetilke je postavil nove sveče, za kočijo na sedež je naložil cel kup močno povezanega sena, na kozla si je postavil vrečo ovsu.

Praznična konjska oprema je visela na podstenu na lesenih klinih. Medeni okraski, plošče, obroči in zakovice so se bleščale na njej kakor zlato, ko jo je Cimbura razložil po dolgi klopi. Vse jermenje je razvezal, s čistim oljem namazal in spet spojil. Vsak spoj, bodi šit ali na zaponko, je otupal in v rokah preskusil.

Nazadnje je privedel ven še konja. Kar tako brez uzde ju je pustil iz hleva. Skozi vrata sta planila kakor veter in se pognala po dvorišču. Zaljubljeno je gledal nanju skozi okno gospodar. „Glej, ni jih v vasi konj, ki bi se merila z mojimi,“ je dejal ponosno.

Se gospodinja je z detetom na prsih pristopila k oknu, se sklonila ob možu in s tiho radostjo gledala na begajočo vprego. Gledala sta tudi Cimburo, ki se je igral s konjema kakor z otroki. Tekal je z njima, jima dvigal noge in jih ogledoval, odpiral gobce, jima gledal v oči in pletel grivo. Konja sta veselo rezgatala, velike, široko odprte nozdrvi so se jima tresle, ko sta veselo, zadovoljno pofrkavala in z očmi bistro gledala. Koničasti uhlji so jima stali pokonci kakor škričljivi.

„Hitra sta in ognjevitata kakor jelena,“ je povzdigoval gospodar pred ženo njune lastnosti, „zdrava sta, zato sta naga-jiva in igriva, dlako imata gladko, kratko in gosto. Poglej, zaklical bom,“ in Kovanda je skozi odprto okno poklical: „Divjal!“ in kobila se je obrnila, dvignila glavo in, ko je zapazila gospodarja, je v skoku pridirjala k oknu.

„Vidiš, kako je krotka in pametna,“ je nadaljeval Kovanda s pohvalo, „dober spomin ima, domača in zvesta je kakor pes.“ Popraskal jo je po glavi in potprepljal po plemenitem vratu. Gospodinja pa ji je skozi okno dala skorjo kruha.

Cimbura je Dobraka zapregel v voz. Sedaj je poklical še Divjo.

„Le pojdi, pojdi!“ jo je odpustil kmet in kobila je kakor ovca stekla h kočiji in se zvesto postavila Dobraku ob bok. (Dalje prihodnjič)

zadnjo predpostno nedeljo na farnem pokopališču. Bog daj rajni Zefi večni pokoj, vsem preostalim pa naše globoko sožalje.

ŠMARJETA V ROŽU

In še enkrat je smrt nenadoma posegla v farno družino in upihnila lučko življenja Zmrzlakovi materi na Kočuhi. Rojena v Goselni vasi 24. 12. 1896 je po starših podedovala posest na Kočuhi, kjer se je leta 1922 poročila s Pavlinovim Simonom Smeričnik. 12 let se je kot vdova mujala in skrbelo in trpelo ob svoji nahuhi, sedaj pa je izročila skrb za hišo svojim otrokom, ki žalujejo ob njenem preranem grobu. Gotovo jim bo pomagala s svojo materino molitvijo pred Bogom, da bodo po temnih potih tega sveta srečno prišli za njo, kjer jih bo Bog združil v večnem veselju.

Pa še kaj veselega. Oglasilo se je veselje poročnih svatov, ki so spremljali Kompoševga Jurija Hafnerja in Pogračičevo, Erno Certov, pred poročni oltar. Na pustni ponedeljek sta si v farni cerkvi obljubila zvestobo do smrti. Po veseli svatbi pri Kramarju je peljala nevesta svojega mladega moža na svoj dom, ki ga bo podedovala namesto brata Karola, za katerim je vojni metez zadnjih tednov vojske zbrisal vsako sled in se ni več vrnil. Želimo, da se bo kmalu vživel in z veseljem delal in s tem razbremenil Pogračičevega ata, da se ne bo gnal z delom kot svojčas, ko so se mu še nedoletni otroci obešali za hlače in rokave.

Tako torej pust le ni šel neopažen mimo nas. Sicer smo pa pričakovali več parov. Gotovo pridejo na vrsto po praznikih, ker se niso pokazali po vrhovih kostanjeh in oreh. Gorskemu možu se je pa gotovo zasmajalo srce, ko mu niso obesili komata na vrat. Naj se le veseli svojega uspeha in posredovanja. Pa da bo to veselje tudi trajno v blagor sosedu!

BRNCA

V štev. 12 lista „Slovenski vestnik“ je bilo na 3. strani poročilo z Brnce. V poročilu je omenjena poroka in poročna slava je Majde Pogličeve in Zepija Mikla. Nadalje je v poročilu rečeno, da je ob poročnem slavlju govoril tudi Prangarjev Hanzl in da je v svojem govoru omenjal tudi današnjo politično situacijo koroških Slovencev. V poročilu je tudi omenjeno, kakor da bi bil Hanzl Mertel naglasil potrebo enotno-

sti koroških Slovencev in da to enotnost onemogočajo „ozkostrankarski in neljudski politiki Krščanske demokratske stranke“.

Iz popolnoma zanesljivega vira pa vemo, da Prangarjev Hanzl v svojem govoru na omenjenem poročnem slavlju ni niti omenil današnje politične situacije koroških Slovencev, ker o politiki sploh govoril ni. Zato tudi ni mogel govoriti o enotnosti koroških Slovencev, še manj pa o tem, da bi to enotnost onemogočali „ozkostrankarski in neljudski politiki Krščanske demokratske stranke“.

Op. ur.: Prednje poročilo je spet en otipljiv dokaz več za to, kako Brez-vestnik res brezvestno in lažno potvarja resnico. — Kdo bo pa lažniku še dovolil vstop v svojo pošteno hišo?

NONČA VES

Pred par dnevi smo položili na nonškem pokopališču k zadnjemu počitku Miklavža Štermica. Rajni je bil jeklen značaj, kakršnih bi tako zelo potrebovali v današnjem materialističnem času. Kot tesar-ki mojster v Dobu je imel priložnost s svojim delom in vzgledom vsej okolici veliko koristiti. Svojih lastnih otrok ni imel. Z nežno ljubeznijo pa je stregel svoji ženi in njenim otrokom. Naj počiva v miru!

Našemu priljubljenemu kaplanu č. g. Lojzetu Kulmežu želimo na njegovi novi fari v Pokrčah prav obilo uspeha in zadovoljstva.

V spomin na padlega vojaka Jozija Riedl je dobila naša cerkev v dar krasno novo predoltarno preprogo, ki je vredna 3000 šilingov. Medtem ko bo čakal naš rojak dneva vstajenja v daljni poljski deželi, se bodo spominjali mašniki vseh živih in mrtvih dobrotnikov naše cerkve, ko bodo stali na preprogi, katero je on daroval.

DJEKSE

Na kvatni četrtek je bil tukaj velik pogreb. Pokopali smo skoro 90 let staro pd. Župnikovo mater, Marijo Pečarnik. Rajna mati so bili rojeni 1. februarja 1864 pri pd. Perniku v ruški župniji. Poleti leta

Podjunčani, pozor!

Na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca, je v Dobrli vesi sejem. Ob tej priliki si pa nikakor ne pozabite ogledati tudi razstave koles, šivalnih strojev ter gospodarskih in poljedelskih strojev, ki jih razstavi na sejmu vaše domače podjetje

J. Lomšek

Št. Lipš — Zagorje, p. Dobrila ves

Ugodni plačilni pogoji omogočajo vsakomur, da si nabavi potrebne stroje in kolesa, elektromotorje itd.

1892 so bili poročeni na Rudi s pd. Župnikom na Djekšah, Johanom Pečarnik. Od tedaj je minilo že nad 60 let. Aprila leta 1931 so umrli pd. Župnikov oče, Johan Pečarnik, stari 75 let. Sedaj umrla Župnikova mati so jih torej preživeli za nad 20 let. Zanimivo je, da so istega leta kakor Župnikov oče umrli tudi pd. Zavodnikov oče, Filip Jandl, oče rajnega gospoda Filipa Jandl, stari komaj 52 let.

S svojim možem so živeli rajna sedaj umrla mati v zakonu skoro 40 let. Tedaj je veljala pd. Župnikova hiša za najbolj krščansko in najbolj slovensko hišo na Djekšah.

Kakršno življenje takšna smrt, pravi pregovor. Kakor so rajna Župnikova mati krščansko živeli, tako so tudi krščansko umrli. Pripomniti bi bilo še, da so rajnega Župnikovega očeta Joh. Pečarnik pokopali gospod prošt A. Benetek. Tudi zdaj so bili naprošeni k pogrebu, pa zaradi boleznini so mogli priti. Želimo jim čvrstega zdravja. Rajni Župnikovi materi Mariji Pečarnik naj bo Bog milostljiv sodnik in obilen plačnik!

BISTRICA

Ančki Leitgeb je prinesla štoklja malega Jožefa. Za botra sta bila Leopoldi in Terezija Tomasch.

Koroški Slovenci in volitve

Glasilno tržiških Slovencev „Demokracija“ objavlja v svoji zadnji številki pod naslovom „Koroški Slovenci in nedeljske volitve v Avstriji“ daljši članek. V njem je najprej omenjen zgodovinski razvoj slovenstva na Koroškem ter je poudarjena nato resnica, da je najučinkovitejša zaščita slovenskega življa na Koroškem vera v samega sebe. Zato je na krivi poti (na taki krivi poti pa je takozvana Demokracijska fronta), kdor pričakuje od tujcev ali celo od narodnih nasprotnikov podpore za svoj narodni razvoj.

Članek nato nadaljuje: „Zato je treba najostreje obsoditi, da je komunistična Demokracijska fronta baš na Koroškem pozvala od nje odvisne koroške Slovence, naj oddajo svoje glasove za nemško socialistično stranko. — Za tako politično gorostanost ni opravičila. Tu ne bomo raziskovali, zakaj je Demokracijska fronta na Koroškem silila slovenske volivce, naj oddajo glasove za nemško stranko. Dovolj je, da pribijemo, da so nasproti koroškim Slovincem vse nemške stranke enako strupene in nestrpne, od nemške Ljudske stranke pa do nemških socialistov. Ali ni ravno socialistični deželni glavar Wedenig skrčil v Velikovcu pouk slovensčine od treh ur na eno uro tedensko? In za take ljudi in stranke so jugo-komunisti delali propagando med koroškimi Slovenci.“

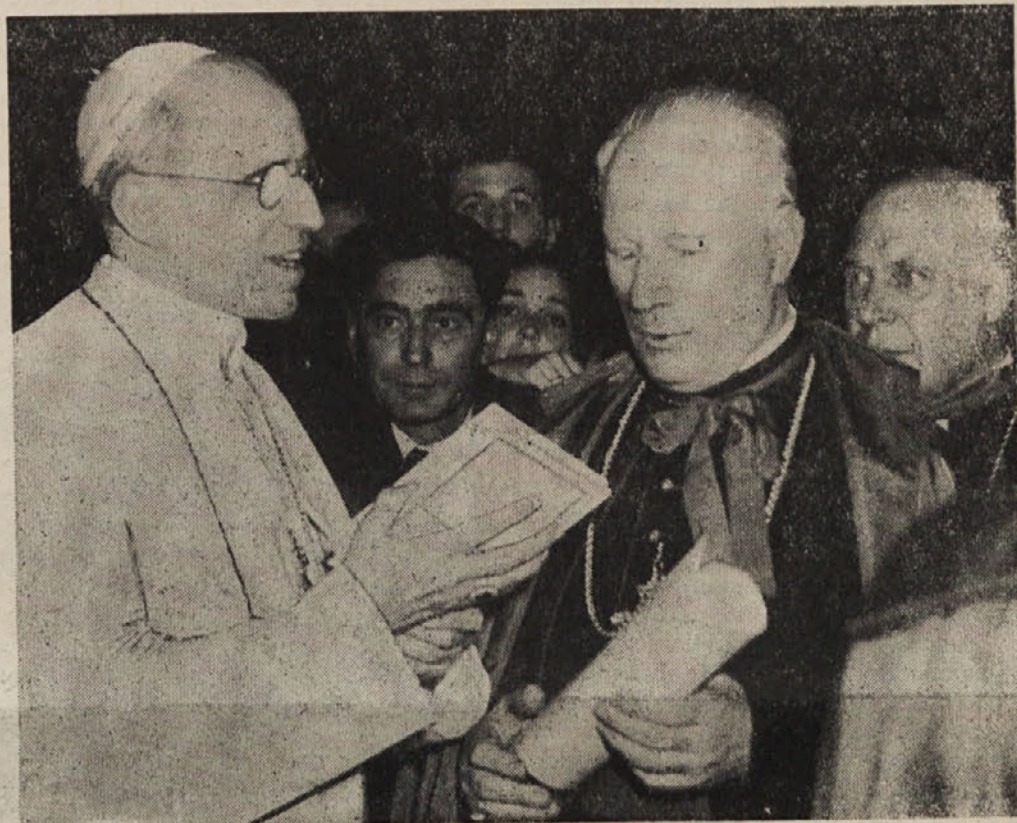
Nasprotno je treba priznati, da je Krščanska demokratska stranka slovenskih Korošcev pod vodstvom dr. Tischlerja rešila slovensko čast. Šla je z lastno slovensko listo pogumno na volitve. Dobila je, kljub neznamni propagandi in pri skromnih volilnih sredstvih, 3.900 glasov. Toda to so glasovi izbranih narodnozavednih žen in mož-veljakov, kjer odtehta pri koroških razmerah vsak glas za deset glasov. Vsa čast in priznanje odločnemu nastopu slovenske Krščanske demokratske stranke in njemu vodstvu, ki je pri nedeljskih volitvah v avstrijski parlament in v koroški deželni zbor dvignila med koroškimi Slovenci pogum in samozavest ter pokazala pot za bodoče boje in vzore.

Jugo-komunistični tisk psuje dr. Tischlerja in njegove sodelavce z izdajalci in s kopico pridevkov iz komunističnega slovarja. Zakaj? Ker niso silili slovenskih volivcev, naj glasujejo za nemško stranko in ker je jugokomuniste sram, da so se oni ponižali do stopinje nemških priganjačev. Pravijo tudi, da se slovenska koroška Krščan-

ska demokratska stranka ni hotela povezati z jugo-komunisti in postaviti z njimi enotne liste. In zaveden koroški Slovenec je dejal: „S političnimi gangsterji ne more nobena poštena politična stranka lojalno sodelovati!“

Članek „Demokracije“ zaključuje s pravilno ugotovitvijo:

„Jugo-komunisti pošiljajo iz Ljubljane na Koroško pod krinko kultur. in gospodarskega delovanja pevstva društva, potovalne kmetijske tečje, režimu vdane duhovnike itd. Vse to pa delajo ne zato, da bi dvignili narodno zavest koroških Slovencev, ampak da širijo med njimi komunistične ideje in ugled svoje jugo-komunistične Demokracijske fronte. Po jugo-komunističnem receptu bi morali vsi koroški Slovenci postati vsaj socialisti. Koroški Slovenci pa se ne mislijo vtopiti v nobeni nemški stranki, tudi ne v mednarodnem marksističnem socializmu.“

V današnji številki pišemo na 3. strani o 14-letnem jubileju vladanja papeža Pija XII., v prejšnji številki pa smo pisali o 70-letnem jubileju škofa dr. Gregorija Rožmana. — Na gornji sliki vidimo dr. Rožmana v razgovoru s papežem Pijem XII. v poletju lanskega leta v Vatikanu.

Dvoličnost avstrijskega socializma

V našem listu smo že ponovno poudarili, da kaže koroški socializem dvojno lice. V govorih in besedah izgleda, da je Slovenecem naklonjen in kaže za slovenske kulturne in gospodarske potrebe tudi razumevanje. Dejanja pa tem besedam ne odgovarjajo. Na sejah občinskih odborov so se socialistični odborniki pridružili VDU-jevskim in ÖVP-jevskim predlogom tako v vprašanju dvojezične šole kakor tudi v vprašanju dvojezičnih napisov na uradnih poslopih.

V zvezi s pogajanjem za mali obmejni promet in priznanje dvolastninske pravice obmejnih kmetij je pisala koroška „Neue Zeit“ o velikih političnih uspehih, katere je dosegla avstrijska delegacija, graška „Neue Zeit“ pa je napisala članek, v katerem izraža vso nejevoljo nad stališčem jugoslovanske delegacije pri imenovanih pogajanjih.

V zvezi s potovanjem g. deželnega glavarja Wedeniga v Ljubljano in Zagreb smo brali v celovski „Neue Zeit“ njegova obudovanja jugoslovanskega komunizma ali, če hočete, socializma.

Glavno glasilo avstrijske socialistične „Arbeiter Zeitung“ z dne 1. marca 1953 pa prinaša uvodnik pod naslovom: „Nov korak v Jugoslaviji“.

V članku razpravljajo o preosnovi „Ljudske fronte“ v „Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije“. „Arbeiter Zeitung“ piše: „Poleg vsemogočne komunistične partije je do sedaj obstojal nek nejasen stvar „Ljudska fronta“ po imenu in to brez ljudi in tudi brez vsake teoretične podlage. Tudi vodstvo „Socialistične zveze“ sta prevzela maršal Tito in zunanji minister Kardelj.“

„Arbeiter Zeitung“ se sprašuje, ali je ta organizacijska sprememba začetek popuščenja diktature in prihaja do zaključka, da ni nobenega povoda se tega veseliti. Nadalje pristavlja list, da se zapadni socializem ne bo dal slepiti po formalnih spremembah, ker je pač v povojnem času ponovno doživel, kako se komunizem skriva pod raznimi formami in imeni. „Socialistična zveza“ bo morala šele dokazati z dejanji, če pomeni zares tudi korak k demokratični ureditvi države. Sicer pa je maršal Tito sam izjavil, da ne misli nihče na spremembe in dopuščanje drugih strank k vodstvu države.

„Arbeiter Zeitung“ dostavlja, da trajna diktatura ni smisel revolucije, marveč mora revolucija roditi tak socialni napredek, da ga tudi demokratična oblika države ne more več spremeniti, da se s tem napredkom tudi bivši nasprotniki sprijaznijo.

List piše nadalje tudi o razpustu kmečkih kolektivov in je mnenja, da pomeni ta korak zelo važen faktor v notranjem razvoju države. Ta pojav tolmači list kot izraz pritiska s podeželja, kar bi pomenilo prej ali slej tudi nastajanje posebnega političnega čimtelja: kmetstva. Razume se, da bodo tudi drugi deli gospodarskega življenja temu zgledu kmetov sledili. Ves nadaljni razvoj pa bo dokazal — zaključuje „Arbeiter Zeitung“ — da je samo v zopetni vzpostavitvi demokratičnih strank zajamčena prava demokracija.

Vseh vrst električne benzin in diesel motorje, nadalje silo-slamoreznice, krožne žage, žage za rezanje desk (Gatter), vseh vrst mline znamk Waldhof, Herkules, Zwintz itd. Sode in črpalke za gnojnice za ročni in motorni pogon boste dobili najceneje v vašem domačem podjetju

Johan Lomšek

Stroji, kolesa ter vsi nadomestni deli
Zagorje-št. Lips, pošta Eberndorf

Pri nam na Koroškem LOČILO

Pri zadnjih volitvah so spravili socialisti na volišče vse, kar je bilo pri življenju. Celotno po take bolnike so šli, ki so si komaj malo opomogli od gripe. Ti niso niti pred volilno komisijo mogli skriti, kako so še bolni in so pred člani komisije vzbujali splošno sočutje. Še danes morajo nekateri od teh biti v postelji. Ena volilka izmed teh bolnikov pa je morala umreti, Ana Unteregger, ki smo jo pokopali v Poturju dne 27. februarja.

Zaupnik socialistične stranke pri nas se je tako veselil porasta socialističnih glasov pri volitvah, da je odšel v gostilno, kjer je hotel sporočiti gostom izid volitev pri nas. Pozdrav enega izmed gostov „Živijo Tito!“ pa mu je zaprl sapo, da ni črnil o volitvah nobene besede več.

GRPIČE

V svoji preveliki živahnosti je devetletni Bernard Galle skakal preko mostu v suho strugo Bistrice. Pri tem pa si je zlomil nogo in sedaj leži v bolnici v Beljaku. Upamo, da bo kmalu okreval in da si bo zapomnil nesrečo, ki jo je povzročila njegova prevelika živahnost in ki je napravila staršem skrbi in stroške.

GRABALJA VES

„Ze tako dolgo od nas niste pisali v „Našem tedniku“, da bi mogel kdo misliti, da je naš dopisnik umrl ali pa da nas je vse skupaj vzel zimski mrak. Toda ne, mi še živimo in vedno prav težko pričakujemo sobote, ko pride k nam „Naš tednik“, ki ga tako radi prebiramo, saj nam prinaša novice iz prelepe Koroške.“

Res se že dolgo nismo oglasili, pa še danes moramo sporočiti le žalostno vest. V torek, dne 3. marca, smo pri kapelici sv. Danijela položili k večnemu počitku Hohl-novega očeta, Lorenca Krainz. Pokojni oče

so dosegli starost 84 let. Pogrebne obrede so ob asistenci č. g. Zulechnerja in č. g. kaplana Rovana opravili naš domači dušni pastir. Kako priljubljeni so bili rajni oče, kaže velika udeležba pri pogrebu. Prihiti so sorodniki, znanci in prijatelji od blizu in daleč, saj so bili rajni Hohl-nov oče dobro znani na dolgo in široko. Znani so bili kot domači zdravnik, ki so ljudem vedno in povsod radi pomagali, pomagali pa so tudi živini, ko smo pokojnega očeta klicali na pomoč. Zato smo se pa tudi na dan pogreba čutili dolžne, da smo jim izkazali zadnjo čast. Za vse pa, kar so komu dobrega storili, kličemo: Bog naj jim obilno poplača na onem svetu! Sorodnikom naše iskreno sožalje.

SUHA PRI ŽVABEKU

Ze dalj časa smo se pripravljali na sveti misijon, zlasti še v tem postnem času, ki naj bi bil kot priprava vse naše fare na posvetitev posameznikov, družin in cele župnije presvetemu Srcu Jezusovemu.

Prvi dan je bil posvečen naši mladini. Misijonar-vzgojitelj salezijanec si je takoj osvojil srca najmlajših, kar pri njem bi ostali in ga poslušali. Prejeli so vsi naši otroci svete zakramente.

Drugi dnevi, ali bolje vsak popoldan, je bil določen posameznim stanovom. Misijonske pridige dopoldan so pa iz dneva v dan klicale vedno več vernikov, da se je vedno bolj polnila naša farna cerkev. Prepričevalni besedi gospoda misijonarja se človek ne more ustavljati. V sredo popoldne pa so se zbrale naše matere. Jih še ni videla naša farna cerkev naenkrat toliko skupaj, prišle so tudi do dve uri daleč. Naša fara je razdeljena v dva dela in ima nedeljsko službo božjo tudi v Potočah. Vzgojni govor gospoda salezijanca materam je bil za naše matere, tako so same pravile, zlata vreden. Tako vesele in zadovoljne so se vračale domov, čeprav je že

mrak legal na zemljo, ko so odhajale. Da so matere res apostolske, so same pokazale. Ne samo, da so same pristopile k angelski mizi, ampak so tudi vse storile, da so tudi naslednji dan bile pri stanovskem nauku in zakramentih vsa dekleta. Te pa so slišale nauke, katere so resno potrebovale. Pa so hvaležne gospodu, da jim je z vzgledi pokazal žalostne nesreče lahkovernih deklet.

Na prvi petek v mesecu v času svetega misijona je bil stanovski nauk za naše matere in je pokazal vernost naših mož. Prišli so iz cele fare od blizu in daleč. Pri govoru je gospod pokazal lik katoliškega moža v družini in v javnem življenju. Z zgodovinskimi dejstvi je dokazoval nesreče brezvernih mož in srečo in blagoslova polno življenje krščanskega moža. Danes se mora moč jasno pokazati ali je za Kristusa ali za Marksa. Dvema gospodoma ni mogoče služiti, pravi Jezus. Nauki možem papeža Pija XII., ki jih je govoril v zadnjih letih, so našim možem dali misliti, vzeli so jih zares! Lepo je bilo, ko so na prvi petek vsi naši možje iz vse fare pristopili k sv. obhajilu. Možje, vztrajajte tako vsaki mesec skozi celo leto! Popoldne je bil fantovski govor. Načelno jim je bilo podano moralno življenje mladega fanta. Po eni uri je misijonar hotel končati, pa so fantje še naprej želeli, da jim govori. Tako jim je bila v daljšem govoru podana vsa snov v jasni luči. Višek te misijonske obnove pa je bil v soboto, ko smo imeli dan celodnevnega čiščenja. Je bil to dan zahvale evharističnemu Kralju. Bogu in g. misijonarju smo hvaležni za te milosti polne dneve! Bog s svojo milostjo pa pomagaj, da bi vsi mogli ohraniti sadove te duhovne preobnove v naših dušah in v naših družinah in v vsej naši župniji!

ŠTEBEN V PODJUNI

Cisto nepričakovano je prejšnji teden iz-

trgala smrt Marijo Breznik v starosti 76 let iz naše srede. Rajna je bila rojena leta 1876 v Večni vesi kot hči Klanferjeve hiše. Kmalu je zgubila svojo mater in potem je morala ona nadomestovati gospodinjo v hiši, dokler se ni brat oženil in je prišla nova gospodinja v hišo.

Nato je začela služiti pri kmetih. Izvrševala je svoj posel kot dekla za hlev, svinje in krave. Devet let je služila v župnišču v Šmihelu pri župniku Vinterju. Potem se je podala h Kuharju v Čergovico, od tam pa k trgovcu Ažmanu in k Jopu na Bistrici. Nazadnje pa je bila še pri Reberniku v Šmihelu za gospodinjo.

V takratnih časih je bilo za kmečko deklo delo težko in tako so njene moči, bila je šibkega telesa, popolnoma opešale in se je morala vrniti na svoj dom v Večno ves. Ni bila dolgo doma, ko je šla k g. župniku na Brnco in pozneje v Šteben, kjer je ostala do smrti.

Rajna je bila izredno pobožna ženska; poseben dar molitve ji je bil dan od Boga. In tudi smrt jo je našla pripravljeno za večnost. Prišla je po njo nepričakovano hitro v jutranjih urah, dne 3. marca. Ko je ravno opravljala svojo jutranjo pobožnost, jo je poklical Bog v večno domovino.

Pogreb rajne se je vršil v četrtek dopoldne s sv. mašo v Štebnu.

ŠMihel pri PLIBERKU

Od 19. do 22. marca bo pobožnost na čast Božji glavi, tridnevnik kot priprava za Veliko noč in na posvetitev Srcu Jezusovemu. Tridnevnik bodo vodili tokrat prečastiti župnik Ignacij Zupan iz Zvabeka. Vsi farani so prisrčno vabljeni, da se te tridnevne udeležijo ter porabijo ugodno priliko za sprejem svetih zakramentov za Veliko noč. Začetek na praznik svetega Jožefa, natančen spored bo oznanjen v farni cerkvi.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Za našo mladino

Grozeča nevarnost

Gre za našo narodno bit, da jo ohranimo v novi čas. Še v dogledni dobi bo velika dobrota biti pripadnik enega slovanskih ljudstev. Iz svojega nepotvorjenega in preizkušnega pogleda na svet in življenje bodo slovanski narodi zidarji nove Evrope.

Matičnemu narodu je v lastni državi lahko ohraniti narodnost. Politični režimi po tisočletni izkušnji ne morejo pretvoriti narodnega značaja, kvečjemu ga le še poglobijo in utrdijo. Materina beseda pa tam ni v nikaki nevarnosti spričo dejstva, da je vse šolstvo in vse kulturno življenje slovensko. Posodo materine besede ohranjajo tudi značaj kakega naroda nasprotni režimi.

Narodni družini izven matične države pa grozi velika nevarnost. Zvestoba narodu in materini govorici ji mora biti kulturna vrlina, dražja od morebitnih gospodarskih koristi, katerih more postati deležna samo z odpovedjo narodni zvestobi in svoji govorici. Pri nas je še vedno težko biti Slovenec, ker si še vedno deležen zapostavljanja, omalovaževanja in morda celo smenjenja od strani ozkosrčnih pripadnikov naroda-soseda. Ozračje se je sicer v zadnjih letih v tem pogledu zboljšalo, a še davno ne spremenilo. Zato jih je toliko med nami, ki so podlegli gospodarskemu prišepetavanju in so svojo gospodarsko korist stavili nad narodno zvestobo. To zvestobo so ohranili samo najboljši med dobrimi, ker so jo ukoreninili v svoj krščanski idealizem. Tudi katoličanom odkrite izpovedi se v naši deželi ni lahko uveljaviti, a na ljubo svojemu vzoru prenašajo tudi mnoge nevšečnosti.

Saj so vse nevšečnosti le preizkušnja trpežnosti in solidnosti njihovega nazora. Zvestoba Bogu in Cerkev pa ukoreninja tudi zvestobo narodu in materini besedi. Zato je katoliški idealizem po sebi najboljši branik ogrožene narodnosti in zapostavljene materine govorice. Tako je razumeti naš položaj v deželi, da gresta zvestoba Cerkev in zvestoba materini besedi roko v roki kot dve sestri.

V čem je trenutna nevarnost med nami? Če izločiš kulturno gospodarsko-zadružno življenje narodne skupine iz krščanskega miselnega sveta, si narodni manjšini, ki se bori za svoj kulturni obstoj, odrezal njen življenjski živec in jo obsodil v kulturno smrt. S svojim delom zanikuješ povezanost narodnega življenja s krščanskim idealizmom in tako zavajaš ljudstvo v izključno gospodarsko in socialno koristolovstvo. S tem trenutkom mu pritrjuješ, da se za gospodarske in socialne koristi sme izločiti tudi iz narodne družine, če tako zahtevajo razmere v deželi. Abotno je misliti na to, da bo naša narodna družina na Koroškem v vsem enakopravna z večinskimi narodom. Tako visoke npravne potence avstrijski narod ni več zmožen in še najmanj tedaj, če bi prevladal med njimi nazor, ki je načelno nasproten krščanskemu idealizmu.

Te besede v premislek vsem, ki še iskreno mislijo s svojo narodno zvestobo in s svojo ljubeznijo do naše lepe slovenske besede.

d r o.

MLADINA PIŠE:

Iz sončnih Rut

Dober dan, mladi prijatelji. Spet se oglašam in vam kličem: ven na sonce, saj nas že mnogokrat vabi pred hišo ali celo dalje.

Pomenimo se, kako ste preživeli dolgo in pusto zimo? Odpočili ste se od poletnega kmečkega dela gotovo prav dobro. Nabrali smo si spet novih moči za pomladansko delo.

Tako čisto tiho bi vas vprašala na uho, kako ste kaj „pusta“ pokopavali? Ali ste ga dobro potlačili v zemljo, ali pa morda še kakšen konec vendar ni bil z njim vred v grob dejan? Prosila sem očeta, da bi šel z menoj na pustno veselico, mi pa niso dovolili. Sama pri sebi pa sem si mislila:

„A prav'ga veselja na ranjanju ni, pijancem, plesalcem veselje beži.“

Sicer pa sem pust opravila kar dobro. Treba se bo še tudi malo postiti, kajti Velika noč je že pred vrati.

Pa še večje bo naše veselje, ko se bo naša, zdaj se tiha in pod snežno odejo spavajoča narava, preoblekla v prelepo zelenjavo in se prebudila iz zimskega spanja. Kmalu

Izgubljena stava

Na Nemškem je v neki gostilni ponudil nek gost gostilničarju — bila sta sama v sobi — sledečo stavo:

„Ali moreš“, mu pravi, „četrtr ure stati nepremično pred ono uro v kotu, s prstom moraš kazati za nihalom in govoriti venomer: ‚gre sem, gre tja‘; sicer pa se niti za trenutek ne smeš ozreti okoli sebe?“ Gostilničar pravi, da si upa to storiti in stavila sta za sodček piva. Potem se gospodar vstopi pred uro in kazaje s prstom za nihalom govori venomer: „gre sem, gre tja.“

Zviti gost pa gre v kuhinjo h krčmarici, kateri pravi, da je njen mož gotovo pri slabi pameti, kajti neprenehoma stoji pred uro in govori vedno te besede: „Gre sem, gre tja.“ Če ne verjame, naj gre sama gledat njegovo čudno početje. Prestrašena Mina hiti jokaje se v sobo in roke sklepaže nad glavo se čudi svojemu možu, — kajti ona ni vedela, da je šlo za stavo.

„Oh, Frice, kaj vendar počenjaš? Pusti te neumnosti.“

Frice, gospodar, pa neprenehoma govori: „Gre sem, gre tja.“

„Oh, ljubi mož, saj si bolan, idi v posteljo!“

On pa kar naprej: „Gre sem, gre tja.“

nas bodo ptičke v zraku spet pozdravljale s svojo melodijo in bo s travnikov in naših vrtov pognalo spet novo življenje, katerega mu je podobno tudi naše. Takrat morajo biti prerोजना tudi naša mlada srca v cvetočo pomlad. Tako bomo šli z novim pogumom na vsestransko delo, ki posega tudi v naše mlado življenje.

Dekletu v Tinjah pa želimo, da bi se prav kmalu pozdravila in da bi se z nami vred lahko veselila cvetoče pomladi. Upamo, da se še oglasi na naši mladinski strani! Ostanimo kljub obilnemu delu, ki se bo kmalu pričelo, naši strani zvesti in povejmo drug drugemu svoje težave in uspehe v naši vigradi življenja! Sprejmite najlepše pozdrave!

Veselo dekle iz sončnih Rut.

Kosilnice, grablje, obračalnike
naročite za spomlad že sedaj. — Pod ugodnimi plačilnimi pogoji vam jih nudi

MAX TRAUN
Pliberk - Bleiburg, Kumeschgasse 14

„Se mi je pa že davno tako čuden zdel, da ni bilo nič z njim,“ pravi žena.

On: „Gre sem, gre tja.“

Krčmarica veli dekli: „Uršika, idi hitro po zdravnik!“

On: „Gre sem, gre tja.“

„Oh, Bog, moj mož, moj ubogi mož!“ pravi krčmarica in moza vleče od ure.

On zarjove kakor tiger: „Naj te hudoba nese, stara klepetulja, sedaj sem zavoljo tvojega jezika vedro piva izgubil! Naj te...“

Okoli stoječi se mu smejejo, najbolj pa zviti gost, ki je šalo napravil in stavo dobil.

Prijatelji

Muc in muna predeta,
tam pri peči hodita —
kužek gleda,
mirno čaka —
muna bleda
prikoraka ...
Muc priteče
hitro reče:
„Kužek ti
in muna ti,
bodimo prijatelji!“

Val. Polanšek

PROSVETNI GLASNIK

Naše prireditve

SMARJETA V ROZU

Farna mladina je priredila dne 25. januarja t. l. igro „Pri Kapelici“. Ker ima igra lepo vsebino, jo je občinstvo z veseljem sprejelo. Igralci so se res zelo potrudili in se pridno učili, zato tudi uspeh ni izostal, kajti vsi so svoje vloge dobro rešili. Ob koncu je še zadonela pesem „Marija skoz življenje.“

Ko je bila ta prireditev pri kraju, smo šli takoj na delo za drugo šaljivo igro, ki je veljala za pustni čas. Ob tej priliki smo uprizorili burki „Lažizdravnik“ in „Čašica kave“. Pri teh igrah ljudstvo ni prišlo iz smeha, tako da so morali igralci vsled dobrega razpoloženja navmes včasih z nadaljevanjem prenehati. Tudi takrat se je našim prosvetašem posrečilo dobro reševanje vlog.

Zelo razveseljivo je tudi to, da je nastopil domači pevski zbor. Poleg tega je nastopil še kvartet dveh bratov in dveh sester pod vodstvom šmarješke organistinje. Pogum, draga mladina, in korajžno naprej!

Šmarješki farni mladini se zahvaljujemo za svojo požrtvovalnost, ko nam je pripravila nekaj uric res prijetnega razvedrila.

Vabila

Slovenska igralska družina v Celovcu, priredi v nedeljo, dne 22. marca, ob pol 3. uri popoldne v dvorani Kolpingovega doma v Celovcu znano **Finžgarjevo igro**

„RAZVALINA ŽIVLJENJA“

K tej prelepi prireditvi že danes vse Slovence iz Celovca in okolice prav pristrčno vabimo. Bomo tudi skrbeli, da boste še imeli zvečer vlak domov. Vstopnice v predprodaji v upravi „Našega tednika“ in pol ure pred prireditvijo v dvorani.

VABILO

Igralci iz Št. Vida v Podjuni gostujejo v nedeljo, dne 15. marca, ob pol 3. uri popoldne po 20 letih spet enkrat v Prosvetnem domu v Žitari vesi z igro

„Počeni prstan“

Nikomur ne bo žal, ki bo doprinesel to majhno žrtev in si bo ogledal kulturno prireditev.

K obilni udeležbi vabijo igralci.

Juhe, juhe, vigrad bo že!

Sneg se tali!
Meni so dali
šopek prvih telohov belih...
Čuj iz spevov veselih:
cicice, cicice,
zima že gre!
Moje srce
poje mi že,
juhe, juhe!

Sneg se tali!
Mlajši smo vstali,
sonce, svet, veselje in jaz;
pojmo na glas;
cicice, cicice,
srečno je vse!
Vsako srce
vriska naj le,
juhe, juhe!

Sneg se tali!
Kaj bi zdaj spali
dolgo kot v zimskih nočeh?
Ven, ven, zunaj je smeh:
cicice, cicice,
lušno to jel!
Kaj, da bi ne
vzdignilo vse,
juhe, juhe!

Valentin Polanšek

KSAVER MESKO:

Nekdaj je bilo ...

O Bog, kdaj je bilo to, da so šli fantje v gručah skozi noč, šli po belih cestah, šli čez rosno polje in so v svoji mladi sreči peli in vriskali, da je do neba zvenelo?

Tedaj, se mi zdi, ko so bile noči lepe in jasne, kakor bi se razlival čez spavajoči svet najdobrotnejši smehlaj božji, in mirne ter pokojne, kakor bi zibal ves svet sam Bog v svojem očetovskem naročju.

— A kdaj je bilo to, kume?

V davnih časih, brate. Tedaj, ko je hodil po svetu še sveti mir ...

In kdaj je bilo tisto, moj dobrotni Bog, da je drage volje pomagala bratu v sili, sosed sosedu v stiski in pomanjkanju? In ne samo brat bratu, sosed sosedu, celo tujcu, popotniku in romarju, ki je prišel bogve odkod in je šel bogve kam. Pa ga je mimoidočega, utrujenega in prašnega, povabil gospodar v svoj dom in mu je rekel s prijazno besedo, skoro da z ljubeznivo silo: „Sedi! Kar imam, ti prinesem.“ In mu je prinesel hleba, rženega ali napol belega soržičnega, velikega in dehtečega. Zraven hleba je položil sira in vrč vina ali sladkega sadjevca. In ga je vabil in pogumil: „Ureži, prigrizni in pij!“

— Kdaj se je godilo to čudo, o kume? —

V davnih časih, dragec, ko je še živela na svetu ljubezen do človeka, ker je še ni umorila sebičnost in neusmiljeni strah pred prihodnjim dnem: „Kaj bomo jedli, kaj pili?“

— A kdaj je bilo to? —

Ko še niso poteptala konjska kopita celih dežel, ne še razorali topovi brstečih in

rodečih vinogradov ...

In kdaj je bilo tisto, moj pravični Bog, da je fant pogledal svoji izvoljenki v oči in je bil do nebes srečen ter je vse noči sanjal o njenih čudežnih očeh? „Kako so nedolžne in zveste!“ Kdaj je bilo tisto, da je poslušal z drhtečim srcem njene mehke besede in je bil blažen kakor ob angelskem spevu, ker je vedel: „Ne lažejo.“ Kdaj je bilo tisto, da je molče in ves zavzet držal njeno roko in je bil bolj srečen kot prvi človek v paradizu, ker je vedel: „Že rahli deviški trepet njene roke mi govori in pričča, da je vsa in popolnoma moja. Mirem sem lahko, lahko ji zaupam.“

— Ali je bilo na svetu kdaj tudi tako čudo? —

Bilo, bilo. V davnih časih, ko so srca še poznala pravo ljubezen in zvestobo.

— Čudne besede. Ne razumem jih. Kaj pomenijo, kume? —

Kako naj ti jih pojasnim? Da bi jih docela razumel, bi ti jih moral pokazati na živih zgledih. A kako, ko pa sedanji svet nič več ne ve o njih in jih ni nikjer najti. Umolknila sta stavec in mladenič. Otožna sta povesila glave, razmišljajoča:

Nekdaj je bilo ... davno ... davno ...

ZA DOBRO VOLJO Pravica za tatove

Nekoč sta se srečala dva izvrstna tata. „Bratec“, reče prvi, „ni nič pravice na svetu.“ — „Pač res“ odgovori drugi, „če bi bila pravica na svetu, gotovo bi bili najuže davno obesili.“

Ko primanjkuje krme

Zaradi lanskoletne suše je bil pridelek krme lansko leto izredno nizek in skoraj pri vseh kmetih se opaža že sedaj pomanjkanje krme, ki bo proti spomladu vedno bolj občutno. Sicer so kmetje že v jeseni in že tudi v poznem poletju lani mislili na to, da bo za lanske pridelke krme preveč živine v hlevu in so eno ali tudi več živali odprodali; vendar pa je kljub temu zaloga pridelane krme premala.

Vsakemu je jasno, da sta samo dve možnosti, ki pomagata pri pomanjkanju krme: živino kupovati ali pa nakupiti krmo.

Pri sedanjih cenah seveda ne more biti nikomur veselje prodati živino. Razen tega pa bo treba takoj spomladu spet misliti na posvečanje števila živine v hlevu. Takrat pa je živina vedno draga, kadar mora kmet živino kupovati. Zato nam ostane le še druga od pomoč, to je nakup krme.

Pri tem pa se moramo vprašati, kaj moramo kupiti, kakšne vrste krme so torej na razpolago. Ni pa samo to važno, zelo važno pri nakupu krme je tudi vprašanje cene krme, ki jo kupujemo.

Medtem ko je bilo še do sredi februarja potrebno pri nakupu nekaterih vrst krmil posebno nakazilo, je sedaj mogoče kupiti vsake vrste krmo, le da je denar na razpolago.

70 odst. ječmena,
23 odst. sezamovih tropin,
skupna cena: S 4.77
2 odst. klajnega apna.

2.20 kg mešanice od:
74 odst. koruze,
24 odst. tropin zem. oreha,
skupna cena: S 4.16
2 odst. klajnega apna.

2.50 kg mešanice od:
56 odst. koruze,
28 odst. pšeničnih otrobov,
14 odst. tropin zem. oreha,
skupna cena: S 4.40
2 odst. klajnega apna.

Za nasičenje je treba k gornjim obrokom dodati še 2 kg slame, kar vsak obrok podraži za približno S 1.20.

Iz prednjega računa vidimo, da je bolj rentabilno krmiti krepko krmo, kakor pa dokupovati seno.

Krepka krma pa ni priporočljiva samo kot vrževalna krma, z dodajanjem krepke krme moremo zvišati tudi količino mleka. Ako imamo sicer dosti krme, da moramo krave nasiti, nima pa ta krma toliko vsebine, da bi zadoščala za večjo količino mleka, bomo dodajali še krepko krmo.

Za zvišanje mlečnosti

Ako kravi, ki je dobra mlekarka, nenadoma zmanjka dobre in zadostne krme, ta krava še ne bo takoj isti dan dajala tudi manjše količine mleka. Vendar pa bo za to potrebne snovi jemala od lastnega telesa in zato krava vedno bolj hujša, nakar začne hitro pojemati tudi količina mleka. V tem slučaju moramo začeti dodajati krepko krmo.

Ker navadno v doma pridelani krmil manjkajo beljakovine, bo potrebno dodajati predvsem beljakovinsko krepko krmo. Taka krma so razne oljnate tropine. Ta krma sama pa bi bila preveč enostranska in zato ji primešamo še druge krme z visoko škrobno vrednostjo. Taka mešanica krepke krme bi bila n. pr.:

1 kg od:
65 odst. koruze,
33 odst. zem. orehov,
2 odst. klajnega apna.

Zadostuje za tvorbo 3 litrov mleka in stane S 1.86.

1 kg od:
48 odst. ječmena ali koruze,
50 odst. sezamovih tropin,
2 odst. klajnega apna.

Zadostuje za tvorbo 3 litrov mleka in stane S 1.77.

1 kg od:
33 odst. tropin zem. orehov,
32 odst. kokosovih tropin,
32 odst. otrobov,
2 odst. klajnega apna.

Zadostuje za tvorbo 3 litrov mleka in stane S 1.64.

1 kg od:
75 odst. oljnatih tropin,
23 odst. otrobov,
2 odst. klajnega apna.

Zadostuje za tvorbo 3 litrov mleka in stane S 1.80.

Koliko gornje mešanice te ali druge vrste bomo pokladali, to je odvisno od tega, koliko mleka more krava dati. Navadno pa bo zadostovalo 1 do 2 kg gornje mešanice na dan, da bodo tudi v zimskem času dajale krave zadovoljivo količino mleka.

Še preje pa prirežemo, ako je to potrebno, drevesne korenine. Zato moramo imeti ostre drevesne škarje ali pa oster nož, da so rane gladke. Tako prirezanje korenin povzroči hitro izrašanje korenin in drevesce se hitro prime. Razumljivo pa je, da bomo ob prirezovanju predvsem obrezali poškodovane, suhe ali namrzel korenine.

Pri sajenju delata najbolj zanesljivo in najlažje dve osebi. Iz napol zasute jame odvezamo toliko zemlje, da imajo korenine v jami prostor. Drevo pa postavimo v jamo tako, da je drevesni kol na oni strani, od koder navadno prihaja mrzel veter. Pri sajenju naj pride koreninski vrat približno 10 cm nad rob jame. Nato pritismo drevesce ob drevesni kol in nasujemo z rokami zemljo med in pod korenine. Pri tem pa moramo paziti, da so korenine enakomerno razdeljene v zemlji. Ko so korenine dobro pokrite z zemljo, potlačimo ali pohodimo zemljo, da okrog korenin ni praznin in da se drevesce preje vraste.

Višina drevesnega kola naj bo 10–15 cm

pod drevesno krono, na kol pa mlado drevesce le na lahno privežemo. To pa zato, da drevesce ne obvisi v zraku, ko se zemlja z drevescem še useda. Ako je po sajenju suho vreme, moramo misliti na zalivanje. Korenine namreč začnejo takoj poganjati in potrebujejo zato takoj zadosti vlage. Zato zlasti ob suši v vigredi ne smemo pozabiti na zalivanje.

Zelo priporočljivo je, da okrog drevesca v širini jame napravimo globel, ki jo pokrijemo približno 5 cm na debelo s kompostom ali pa s hlevskim gnojem. Ta gnojna odeja varuje korenine pred izsušenjem in pred zmrzovanjem ter ohranja zemljo rahlo in toplo.

Ako smo letos že spet zamudili čas za zimsko škropljenje, moremo to vsaj deloma še nadoknaditi, dokler ne začne drevje brsteti.

Spomladu moramo pregledati, ako držijo še vezi, ki vežejo sadna drevesca na drevesne kole. Odvezemimo tudi lepljive pasove in jih sežgimo.

Našim gospodinjam

Mladim gospodinjam

V zadnjem času postajajo v „Našem tedniku“ članki za naše gospodinje izredno poučljivi in zanimivi. Povsem dobra misel „Našega tednika“ je, da prinaša tu in tam tudi dopise izkušenih bralk. Iz teh življenjskih strani nam zvenijo večinoma resne, pa tudi žalostne pesmi. Marsikje pa bi bilo lahko drugače, če bi po naših domovih bilo manj prevzetnosti in več medsebojnega spoštovanja.

Opogumila sem se napisati in nadoknadi nekaj misli. Nisem kakšna mamica in tudi ne gospodinja, samo služkinja sem. Večkrat sem pa že mislila, ko bi dobila tisto štokljo v pest, vrat bi ji zavila, ker je mene odložila v veliki, zidani kmečki hiši; saj bi bilo v kakšni lesenji bajti tudi prav. Cela vrsta otrok je že bila pred menoj in tudi jaz sem se morala hitro umakniti iz zibelke, ker frava štoklja je že čakala na dimniku. Tako so mi pravili moja zlata mamica, mati deseterih otrok.

Nalahno se bom dotaknila nasprotno strune in ne morem vam obljubiti, drage bralke, da bo kaj veselega. Namenjene naj bodo te vrste mladim gospodinjam in mladini sploh.

Ko je k nam prišla „ta mlada“, je bilo nekaj časa vse prav. Šli smo drug drugemu na roke in prav prijetno nam je bilo. Kako sva se veselili z mamco, ko sva opazili, da bomo zibali. Jaz sem si želela, da bi mi bratova žena nadomestila sestre. Toda prišlo je drugače. Predno sem se prav zavedla, je zavladal čisto drugi duh. Vsa zgovornost se je morala umakniti molku. Trpela sem duševno, ker mi nikdo ni dal odgovora, zakaj vse to. Svakinja se je odmikala meni in tudi mami, ki so medtem zboleli in legli. — Iskala sem utehe v delu in kakor prejšnja leta, sem spomladu z očmi objemala posejane njive, zemljo, kateri — tako se mi je zdelo — sem določena služiti in sem v duhu molila, daj nam naš vsakdanji kruh. Največje veselje mi je bil pogled na zrelo žito, na zlato pšenico.

Mislila sem na bratove otroke, ki me bodo klicali teta. Saj je pomagati drugim, z drugimi križ nositi, tudi poklic. — Že mesec pa je trajal tisti vnebovpijoči molk in tako sem že davno uvidela, da za mene ne bo obstanka v rojstni hiši. Toda pogled na mamco mi je velevsal potrpeti. — Nekega dne, ko smo bili vsi pri mizi, posli kakor jaz, se je kregal hlapec, da nikoli ne dobi

ob pravem času mavžne. Tedaj je „ta mlada“ pretrgala molk in rekla na pol obrnjena proti meni: „Saj vem, da samo ona prepričala pri hiši in hujška proti meni.“

Odložila sem žlico in tiho, opotekaje se, šla iz kuhinje. Zunaj sem pustila solzam prosto pot s trdnim sklepom, jutri grem od hiše. V preveliki bolečini sem čisto pozabila na mater, ki so večkrat vpraševali, zakaj „ta mlada“ tako redko pride k njim. Slutili so moj težki križ.

Vendar nisem zapustila mamice, čeravno je prišlo še hujše, „ta mlada“ je večkrat šla zjutraj in prišla zvečer. Ljudje in živina pa so morali biti oskrbljeni. Ni mi preostalo dosti časa za mamico, ki so kar vidno dozorevali. Večkrat celo noč nisem zatislila očesa, ko jim je bilo tako hudo. Več let so že pod zemljo in mene spremlja njih hvaležen pogled. Več pa mi je vredna za vest, da sem mogla kljub vsemu pomagati nositi težki križ boleznim lastni materi, mamici, ki je rodila deset otrok. Pa še štoklji sem odpustila, saj tako mi že hvaležnost do staršev in do rojstne hiše veleva.

Mladina, spoštujmo starost. Gospodinje, če imate še svoje starše ali moževe, pripovedujte jim svoje križe in težave. Zdelane, trde roke bodo vse vpletale v rožni venec in blagoslov bo ostal pri hiši.

Pa še nekaj moram povedati. Pust sem zamudila, pa vseeno napišem. Bodoče gospodinje, mogoče bo ta ali druga prišla v kakšno hišo, kjer je kakšen uječ ali tetka, ki je, Bog ve zakaj, ostala sama. Imejte ljubezen do njih, sprejmite jih v svojo sredo, ne podite jih od rojstne hiše z molkom, temveč privoščite jim prijazno besedo.

Marsikatera tetka šele potem, ko staršev ni več, začne gledati za ubežno mladostjo, katero je z vso ljubeznijo položila staršem in domu na oltar. Pustite našim pridnim in tako delavnim mamicam radevolje, da bodo kuhale in gledale za kurami. Nič se ne zmenite, če plitvi svet pravi, da ste samo stalne dekline pri hiši. Koliko več časa vam bo ostalo za otroke. Skušajte si pa tudi pridobiti več srčne izobrazbe, ki vam bo pomagala premostiti vse v vaš prid. In če je le še kje kakšna tetka, tisto pa kar pustite na konju, saj vam bo samo pomagala havzovati.

Moj namen ni bil obsojati ali soditi in tako mislim, da se mi je posrečilo povedati nekaj misli.

NOV ELEKTRONSKI ČRKOSTAVNI STROJ

Ameriška „Družba za raziskave o tiskarski stroki“ je naznanila, da je izdelala prvi fotoelektrični črkostavni stroj, ki bo verjetno povzročil pravo revolucijo v tiskarstvu in odpravil vse dosedanje črkostavne stroje s kovinskimi črkami. V delu ima družba že 75 takih elektronskih črkostavnih strojev, ki bodo že letos dokončani.

Prvič, odkar so iznašli tiskarsko tehniko s premičnimi črkami, so zdaj osvobodili tiskarstvo stavljanja s kovino.

Napravo sta iznašla dva francoska inženirja, L. M. Moyroud in R. A. Higonnet, a razvila jo je omenjena ameriška družba.

Novi elektronski stavni stroj fotografira črke na vrteči se stekleni plošči in proizvaja film, s katerim je mogoče izdelati foto-

vgraviran posnetek. Stavec tipka na navadno črkovno skalo, kakor jo imajo navadni pisalni stroji, in zato bo lahko stavil vsak, kdor zna pisati na pisalni stroj.

Prav zaradi tega so konstrukterji novega črkostavnega stroja prepričani, da bo zrevolucioniral tiskarstvo in zmanjšal tiskarske stroške za polovico. To bo omogočeno zaradi lahkotnosti, s katero se dajo upravljati ti stroji, in zaradi njihove preproste izdelave.

NOVA ŽIVINSKA KRMA

Pred kratkim so izdelali novo krmo za živino, ki bo povečala pridelovanje mesa in koristila tudi državam, ki pridelujejo sladkor. Nova krma je cenejša ter je postranski pridelek izdelovanja sladkorja. Stavljena je iz amonijaka in melase.

Parilnike (Futterdämpfer), pralne stroje nudi pod ugodnimi plačilnimi pogoji
KURT MARKTL & CO.
kmetijski stroji in nadomestni deli
CELOVEC-KLAGENFURT, St. Peter, končna postaja obusa. Völkermarkter Strasse Nr. 117

Kadar manjka krme, mislijo navadno kmetovalci na nakup sena ali slame. Ne mislijo in ne pomislijo pa, če je nakup sena in nakup slame tudi najbolj rentabilen. V resnici pa bi mogel in moral o tem, kaj bomo dokupili, odločiti edino svinecnik, to se pravi — suh račun. — Seno je danes razmeroma drago, zato bomo pri nakupu sena zelo previdni. Spet pa ne moremo krmiti živalim samo krepko krmo, ker potrebuje žival gotovo količino krme, da si z njo napolni želodec, da se nasiti. Za nasičenje bomo živalim krmili pri pomanjkanju sena slamo in bomo tudi zato namesto sena kupili slamo. Vendar moramo pri krmiljenju obroke sestaviti tako, da dobi vsaka krava na dan vsaj po 5 kg dobrega sena. Ko bomo poizkušali to seno nadomestiti, moramo vedeti, koliko kake krme more nadomestiti 5 kg sena in bomo nato računali. Pri tem pa moramo vedeti tole:

Kako nadomestimo seno?

4 kg ječmena nadomestijo 5 kg dobrega sena. Pri nakupu damo za 4 kg ječmena S 7.56 in za 5 kg sena S 7.25. Ječmen je torej dražje krmiti kot seno.

4½ kg koruze je 5 kg dobrega sena ali po ceni S 8.03 proti S 7.25. Koruzo krmiti je torej dražje kakor seno.

3.6 kg ovsca je 5 kg dobrega sena ali v ceni S 7.02 proti S 7.25. Oves krmiti je torej cenejše kakor seno.

3 kg pšeničnih ali rženih otrobov nadomesti 5 kg sena ali v ceni S 4.32 oziroma S 3.39 proti S 7.25. Otrobi in to zlasti rženi otrobi so pri krmiljenju cenejši kakor seno.

Nadalje moremo nadomestiti seno tudi z različnimi mešanicami olj. tropin. In sicer more nadomestiti 5 kg sena, ki stane S 7.25, sledeča krma:

2.60 kg mešanice od:

Sadjar pred vigredjo

Ob koncu zime smo, v mesecu marcu. S tem pa je prišel tudi čas za sajenje sadnega grmičevja. Zlasti na težki zemlji sadimo predvsem spomladu in ne toliko v jeseni. Sedaj pa moramo s sajenjem že pobiti.

Predno zasadimo novo sadno drevesce, moramo zasoditi v izkopano jamo drevesni kol. Za visokodebelna, pa tudi za poldebela drevesca, je ta drevesni kol neobhodno potreben, ker daje drevescu oporo. Predno zasadimo drevesni kol v zemljo, ga poogljemo. Tudi impregniranje z zanesljivim impregnacijskim sredstvom je priporočljivo in to zlasti pri sveže nasekanih drevesnih kolih, ker ti preje začnejo v zemlji gniti in trohneti.

Ko smo zasadili drevesni kol, zrahljamo dno jame z lopato in nato začnemo jamo zasipati. Pri tem pride na dno jame ona zemlja, ki je bila preje na vrhu in na vrh jame pride zemlja, ki je bila preje, ko smo jamo kopali, na dnu jame. Dobro je, ako zemljo pri tem pomešamo z vlečanim hlevskim gnojem ali s kompostom. Napačno pa bi bilo, ako bi nasuli hlevskega gnoja takoj na dno jame, ker bi se gnoj v tej globočini težko in le počasi razkrajal. Razen tega bi se ta gnoj, ko bi zelo polagoma preperel, vedno usedal in tako bi se tudi zemlja z drevescem vedno usedala. Zato gnoj ali komposta ne damo nikdar pod drevesne korenine. Ko se je zemlja v sveže zasuti jami usedla, začnemo s sajenjem.

V izpolnjevanju žalostne dolžnosti sporočamo, da je bil naš dolgoletni sodelavec, gospod

Franz Kohlmaier

nadineženir

odpoklican dne 9. marca 1953, po kratki teži bolezni iz svojega življenja, ki je bilo v bogatem delu posvečeno blagobiti naše družbe.

S pokojnim, ki je vodil nad 30 let naš tehnični urad v Celovcu, izgubimo zelo dragocenega in neutrudljivega sodelavca ter prijatelja in tovariša, ki je bil vedno pripravljen pomagati. Zato ga bomo ohranili vedno v častnem spominu.

Pogreb pokojnega bo v petek, dne 13. marca 1953, ob 14. uri na osrednjem pokopališču v Annabichlu.

RAVNATELJSTVO NAMEŠČENCI IN DELAVCI
TVORNIC SIEMENS-SCHUCKERT DRUŽBA z o. j.

Zgodovinsko društvo v Celovcu

Zgodovinsko društvo za Koroško v Celovcu je dne 3. marca t. l. imelo svoj občni zbor. Dvorni svet, dr. Gölles, predsednik društva, je poleg pozdrava izrazil posebno veselje nad tem, da je postal dvorni svet. Rudan, ki ima velike zasluge pri delu društva, sedanji vodja kulturnega oddelka deželne vlade. V lepih besedah se je predsednik v svojem govoru spomnil vseh onih, ki so podprli zgodovinsko organizacijo od vseh strani in se žrtvovali za njen napredek.

Za velikonočno streljanje!

Papler-možnarji v različnih velikostih, baklje in rakete. — Lovska orožja in orožarske potreščine

Ernst Krötschmer

(prej Franz Kaiser)

Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 26

Dvorni svet, dr. Moro, tajnik zgodovinskega društva, je nato podal natančen pregled dela in gibanja društva, kakor tudi bilanco. Z pomočjo deželne vlade se je razvilo bujno kulturno življenje in je društvo pri tem doseglo lepe uspehe. Dokaz vedno večjega zanimanja je tudi to, da je število članstva od leta 1946 naraslo na 1121.

Najnovejši letnik Carinthia I. je bil po-

sveten dvor. svet. Heinzlu kot obnovitelju društva. Slavnostna izdaja dr. Eggerja vsebuje 24 prispevkov mednarodnih učenjakov k starodavni evropski kulturni zgodovini. Drugi del bo izšel v nekaj tednih in bo vseboval večinoma prispevke avstrijskih učenjakov. V kolikor se tičejo te razprave Koroške, bodo v Carinthia I ponatisnjene, kakor tudi sestavki dvor. svet. dr. Moroja.

Tretja točka dnevnega reda je bila volitev namestnika blagajnika, ker je dose-danji blagajnik dvor. svet. Pflegerl hudo zbolel. Za namestnika je bil izvoljen dr. Franc Koschir. Nadalje sta bila izvoljena v odbor še dr. Moser in dr. Pagitz.

Predvsem se kaže napredovanje zgodovinskega društva v Celovcu. To še predvsem po izkopavanjih na Magdalenski gori, ki so danes postala že mednarodna zadeva, za katero se zanima ves svet, zlasti pa vsa Evropa. Pričakovati bi še samo bilo, da bi zgodovinsko društvo v Celovcu našlo posebno v naših mladih učiteljih, dobrih sodelavcev, katerih manjka. S.

Najlepše darilo za vsako priliko je

Slovenska kuharica

(S. F. Kalinšek)

in

praktična kuharica

FRANCOSKO — SLOV. SLOVAR
IN RAZNE LEPOSLOVNE KNJIGE

Naročite takoj pri upravi „Našega tednika“ pod značko „Kranjski Janez“.

Betonsko železo Jeklene mreže za gradnje Cement, apno, heraklit

Opeka in ostali gradbeni material ter orodje dobavi takoj iz mestnega skladišča

Trgovina z železino in barvami — škropilna sredstva — veletrgovina z gradbenim materialom.

Franz Napotnik

Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse 24.
Telefon 3447.

Voljo živo da SCHLEPPE-PIVO

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Prechtl

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 13. do 19. 3.: „Die Försterchristl“

Stadttheater

Predstave ob 16. in 18. uri, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
Od 13. do 19. 3.: „Herz der Welt“.

BELJAK-VILLACH

Bahnhoflichtspiele

Do 12. III.: „Herz in der Hose“

MALI OGLASI

Plašči iz balonske svile dežni in za motoriste najceneje v strokovni trgovini V. TARMAN, Celovec-Klagenfurt, Völkermarkter Str. 16

Spalnice iz mehkega lesa, kuhinjske oprave, omare, zložljive postelje, divani, tapcirano pohištvo, po raznih cenah pri

RUDOLF SLAMA,

tovarna pohištva, Klagenfurt, St. Veiter Strasse 15. Tel. 2258.

Kmetovalci, pozor! Kdor ima na prodaj les, rabi denar, strešno opeko, cement itd., naj se zaupno obrne na trvdko Johann Zagar, Klagenfurt, Rampenstrasse 15.

Zeitersparnis und...

große Bequemlichkeit im Gebrauch auf Grund der praktischen Portionenteilung sind weitere bedeutende Vorteile des bewährten und beliebten

Ravnateljstvo, učiteljstvo in študenti državnega učiteljskega sporočajo žalostno vest, da je gospod

dvorni svetnik profesor

Raimund Pflegerl

ravnatelj drž. učiteljskega v p.

umrl v Bogu po teži bolezni, ki jo je voljno prenašal, dne 9. marca 1953 ob 22. uri v 70. letu starosti.

Pogreb pokojnika bo v četrtek, dne 12. marca 1953, ob 16. uri na pokopališču pri Sv. Martinu.

Sola bo ohranila vzornega glavnega učitelja vadnice, ravnatelja, ki si je pridobil za sluge za obnovo drž. učiteljskega in dobrega predstojnika v častnem spominu.

V petek, dne 13. marca, bo v stolnici za pokojnim ob 9. uri žalna služba božja, h kateri so prisrčno vabljeni tudi zastopniki učiteljstva v Celovcu.

RAVNATELJSTVO SOLE

Radi prezidave

poceni odprodaja

lestencev itd., senčnikov, električnih štedilnikov in drugih električnih priprav

Samo 14 dni!

Haas & Co.

Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 3

Slovenske oddaje v času

CELOVEC (val 417,2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

15. marca: 7.15 verski govor — glasbeni spored. — 16. marca: 14.30 tedenski pregled — Poje in igra Mirko Kernjak. — 17. marca: 14.30 iz zdravstva — Iz dni, ki so bili in jih ni več... Na Humu. — 18. marca: za ženo in dom. — 19. marca: 14.30 veseli muzikanti. — 18.30 Jožetom v veselje (voščila). — 20. marca: 14.30 sodobna vprašanja. — 21. marca: 8.45 za naše male poslušalce — šport. — 22. marca: 7.15 verski govor — Sonce čez hribček gre, pesmi v nebo done...

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.

Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.

(val 50,25, 31,10, 25,55 in 196 m)

TRST II. (306,1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—24.00. — Ob nedeljah: 8.00—24.00. — Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15. — Ob nedeljah 8.15, 12.45, 19.45, 23.15.

Dvokolo kupim samo pri

TRUPPE & ERMANN

Beljak - Villach, Wiedmannng. 41

Vogal Kirchenplatz

Največja izbira športnih, dirkalnih in cestnih koles po raznih cenah. — Tudi na obroke.

KINDERWAGEN

lepe oblike in poceni v

veliki izbiri

BELJAK

Kullerer VILLACH

Italienstr. 1

URADNE OBJAVE

Koroška zbornica obrtnega gospodarstva

Zavod za pospeševanje gospodarstva

STROKOVNI TEČAJI ZA SLIKARJE V BELJAKU

Moderno slikanje sten in ornamentika

Začetek tečaja: v ponedeljek, dne 16. marca 1953 ob 8. uri v nadaljevalni šoli v Beljaku, St. Martin, slavnostna dvorana.

Trajanje tečaja: od 16. do 21. marca 1953, celodnevni pouk.

Prispevek za tečaj: S 60.—.

Vodja tečaja: Heinrich Jenček z Dunaja.

Prijave je nasloviti takoj na okrajni urad trgovske zbornice v Beljaku, Gerbergasse 24, kjer je mogoče dobiti tudi vsa pojasnila.

Koroška zbornica obrtnega gospodarstva

Zavod za pospeševanje gospodarstva

TEČAJI ZA SERVIRANJE V BELJAKU

Zavod za pospeševanje gospodarstva pri trgovski zbornici priredi v času od 16. do 21. marca in v času od 23. do 28. marca 1953 v Beljaku dva tečaja za serviranje, ki bosta trajala vsak po 45 ur (po en teden celodnevno). Prispevek: S 65.—.

Ker je v vsak tečaj mogoče sprejeti le 30 tečajnikov, bodo upoštewane prijave po vrstnem redu dospelosti. Zato je potrebno nasloviti prijave takoj na okrajni urad trgovske zbornice v Beljaku, Kaiser-Josef-Platz, kjer je mogoče dobiti tudi vsa pojasnila.

Razpis službe cerkovnika v Skočidolu

Pogoji: 1. Priporočilo prejšnje službe,

2. prednost ima oseba z znanjem orgljanja (spričevalo),

3. prednost ima oseba z znanjem kakega rokodelstva oz. s kako rento,

4. znanje obeh jezikov.

Službenina: 1. Stanovanje v cerkveni mežnariji z malim vrtom.

2. štolnine in pristojbine od cerkv. opravil,

3. postavna bera naturalij (žita itd.), mesečnina.

Obveznosti: Navadne cerkovniško-orglarske.

Prošnje s prilogami naj se pošljejo na „Farnocerkveni svet Skočidol, Post: Förderlach, Kärnten“,

do 1. 4. 1953.

Župnik.

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!